Ազգ
Azg
armenian daily
17 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2002 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 166 (2611)

Կուբանում նոր հարձակում հայերի վրա՝ Սլավյանսկ քաղաքում

ԿՐԱՍՆՈԴԱՐ, 16 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Սեպտեմբերի 14-ի երեկոյան Կուբանի Սլավյանսկ քաղաքում տեղի հայ բնակչության դեմ ուղղված անկարգություններ են տեղի ունեցել: Ինչպես Ռուսաստանի հարավի հայերի «Երկրամաս» թերթի խմբագրությանը հայտնել են քաղաքի հայ բնակիչները, շաբաթ երեկոյան 15-16 տարեկան դեռահասների բազմությունը՝ մոտ 300 մարդ, որոնց մեջ նկատվել են նաեւ մեծահասակներ, անցել է քաղաքի այն փողոցներով, որտեղ գտնվում էին հայերի կողմից ղեկավարվող տարբեր հիմնարկներ (խանութներ, սրճարաններ եւ այլն): Խաժամուժը ջարդել է այդ հիմնարկները եւ ծեծել պատահող հայերին:

Կուբանի Սլավյանսկ քաղաքում վերջերս բացված հայկական եկեղեցին չի տուժել, քանի որ ջարդարարները չեն համարձակվել այդ կողմը գնալ (եկեղեցին իսկույն պահպանության տակ է առնվել տեղացի հայերի կողմից): Նույն աղբյուրի հաղորդման համաձայն, այդ օրը քաղաքային միլիցիան անհայտ պատճառներով ուղարկվել էր Անապա քաղաք: Կան տեղեկություններ տուժած հայերի մասին, որոնք դիմել են բուժհիմնարկներ: Նրանց թիվը ճշտվում է:

ՄԱԿ-Ի ՆՍՏԱՇՐՋԱՆՈՒՄ

Ադրբեջանի ԱԳ նախարարի ելույթը հակասում է նախագահների վերջին հանդիպումների հուսադրող ոգուն

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ադրբեջանի ներկայացուցիչների մարտաշունչ ելույթները չեն նպաստում տարածաշրջանում խաղաղություն հաստատելու գործընթացին: Այդպիսի հայտարարություն արեց ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը սեպտեմբերի 15-ին, ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայի 57-րդ նստաշրջանում: Նրա խոսքերով, հաշվի առնելով բավականին հուսադրող հանդիպումները Հայաստանի ու Ադրբեջանի նախագահների միջեւ, հայկական եւ ադրբեջանական կողմերը ունեն բոլոր հիմքերը դրականորեն տրամադրվելու:

«Այնուամենայնիվ, հետեւելով իմ ադրբեջանցի գործընկերոջ այս ամբիոնից արված մեկնաբանություններին, ես պարզապես միայն ցնցված չէի, ես նաեւ ապշած էի՝ պարզելով, որ նա հետ է մնում իր եւ իմ նախագահների կողմից տարածաշրջանում գրանցած առաջընթացից»,- հայտարարեց Օսկանյանը:

AP-PHOTOLURE

Նախարարը հիշեցրեց, որ արդեն երկու տարի է անցել Փարիզի ու Քի Վեսթի հանդիպումներից, երբ միջազգային հանրությունն առաջադրեց իր տեսակետները հիմնախնդրի շուրջ: «Այդ ժամանակից ի վեր, Ադրբեջանի պաշտոնյաներ անձինք, հուսահատությունից կամ անտեղյակությունից, օգտագործում են ձեռքի տակ եղած ամեն հնարավորություն արժեզրկելու նույն միջազգային հանրության նախաձեռնությունները՝ օրվա հրատապ խնդիրներին արհեստականորեն կպչելու ուղիներ փնտրելով»:

Նախարարը հիշեցրեց նաեւ, որ Ադրբեջանի ստացած արդյունքները չսպեցին ոչ Հայաստանին միջազգային ահաբեկչության մասին մեղադրանքներ ներկայացնելը (քանի որ ըստ արեւմտյան աղբյուրների, պարզվեց, որ հենց Ադրբեջանն է ծառայել որպես տարածաշրջանային ահաբեկչական հանգույց), ոչ ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի բանաձեւերի անտեսման համար մեղադրելը:

«Լեռնային Ղարաբաղը երբեք անկախ Ադրբեջանի մասը չի եղել: Անկախ նրանից, մենք պատմությո՞ւնը կդիտարկենք, թե՞ աշխարհագրությունը, կընդունե՞նք արդյոք երկարաժամկետ քաղաքական հեռանկարը, թե՞ կընդունենք փաստացի իրականությունը, մի բան փաստ է. Լեռնային Ղարաբաղի տղամարդիկ, կանայք ու երեխաները նվաճել են իրենց պատմական հողերի վրա խաղաղ ապրելու իրավունքը», ասաց Վարդան Օսկանյանը:

ՉԻՆՈՒԺ

Առաջին պաշտոնական այցով Երեւան ժամանեց Վրաստանի պաշտպանության նախարարը

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Սեպտեմբերի 16-ին եռօրյա պաշտոնական այցով Հայաստան ժամանեց Վրաստանի պաշտպանության նախարար, գեներալ-լեյտենանտ Դավիթ Թեւզաձեն: Վրաստանի պաշտպանության նախարարի առաջին պաշտոնական այցի ընթացքում կանցկացվեն խորհրդակցություններ երկու երկրների ռազմական գերատեսչությունների հետագա համագործակցության ուղիների վերաբերյալ:

ՖՈՏՈԼՈՒՐ

Ըստ Դավիթ Թեւզաձեի, նրա այցը Հայաստան ծրագրված էր դեռեւս 6 ամիս առաջ եւ կապված չէ Ռուսաստանի եւ Վրաստանի հարաբերությունների սրման հետ: Ինչ վերաբերում է Ջավախքից 62-րդ ռուսական ռազմակայանի դուրսբերմանը, ապա, ըստ Թեւզաձեի, նման համաձայնագիր ռուսական կողմի հետ ստորագրվել է դեռեւս 1999 թ., եւ խոսքը կարող է գնալ միայն ժամկետների մասին: Վրաստանի պաշտպանության նախարարի ղեկավարությամբ, ներկայումս մշակվում է այդ տարածաշրջանի սոցիալական զարգացմանն ուղղված միջոցառումների համակարգ: Նախարարը նշեց, որ ռուսական ռազմակայանում է աշխատում տեղի բնակչության 60%-ից ավելին:

Ինչպես նշեց ՀՀ պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը, այցի ընթացքում կստորագրվի արձանագրություն, որում կամրագրվեն երկու ռազմական գերատեսչությունների հետագա գործողությունները արդյունավետ համագործակցություն ծավալելու ուղղությամբ: Վրաստանի պաշտպանության նախարարը հանդիպումներ կունենա ՀՀ նախագահի, վարչապետի, ինչպես նաեւ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի հետ, կայցելի Ս. Էջմիածնի գանձարան, Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիր, Եղեռնի թանգարան եւ ռազմական ինստիտուտ:

«Ամեն գնով հողերը հետ ենք բերելու, դուք դեռ կտեսնեք Գեյչան»

Ադրբեջանի նախագահն անցնող շաբաթավերջին այցելել էր Գյանջա եւ Գերանբոյ: Տեղի բնակչության հետ հանդիպման ընթացքում, ինչպես տեղեկացնում է Բաքվի «Էխո» թերթը, Հեյդար Ալիեւը նկատել է, որ «կրակի դադարեցումը տնտեսության զարգացման համար ստեղծել է լավ հնարավորություններ»: «Այս հարցը (ղարաբաղյան հակամարտությունը- խմբ.) մենք ուզում ենք լուծել խաղաղ ճանապարհով: Արդյունքների բացակայությունը բոլորովին չի նշանակում, թե բանակցային գործընթացի ներուժը սպառվել է», Գերանբոյի բնակիչներին ասել է Ալիեւը, հավելելով, որ եթե ջանքերն արդյունք չտան, ապա ստիպված կլինեն զենք վերցնել: «Ամեն գնով զավթված հողերը հետ ենք բերելու, դուք կտեսնեք Գեյչան, հնարավորություն կունենաք վերադառնալ հայրենի հող», Հայաստանից Ադրբեջան հեռացած փախստականներին ասել է Ալիեւը:

Գեյչան, որի մասին պատմում է Ադրբեջանի նախագահը, Սեւանա լիճն է: Ժամանակին Ադրբեջանի նախկին նախագահներից Աբուլֆազ Էլչիբեյն էլ երդվում էր, թե մի օր ինքը ոտքերը կլվանա Սեւանում:

Գյանջայում Հեյդար Ալիեւը ծաղկեպսակ է դրել միջնադարի պարսիկ մեծանուն մտածող Նիզամու դամբարանին:

Բիլ Գեյթսը մնում է ամենահարուստ ամերիկացի

«Մայկրոսոֆթ» համակարգչային ֆիրմայի հիմնադիր Բիլ Գեյթսն առաջվա պես Մ. Նահանգների ամենահարուստ քաղաքացին է, թեեւ անցած մեկ տարում նա կորցրել է իր հարստության 1/5-ը: «Ֆորբս» հանդեսի տվյալներով, ներկայումս Բիլ Գեյթսի ունեցվածքը գնահատվում է 43 մլրդ դոլար:

Ըստ Ռոյթեր գործակալության, Մ. Նահանգների ամենահարուստ 400 անձանց անունները հանդեսը հրապարակելու է սեպտեմբերի 30-ի համարում: Բորսայական վայրիվերումների պատճառով անցյալ տարի Գեյթսը 11 մլրդ դոլար է կորցրել, բայց շարունակում է գլխավորել մեծահարուստների ցանկը: Նրան հաջորդում է «Օմահայի իմաստուն» Ուորեն Բաֆեթը, որի կարողությունը վերջին մեկ տարում 33-ից հասել է 36 մլրդ դոլարի:

3-րդ տեղում «Մայկրոսոֆթի» համահիմնադիր Պոլ Ալենն է (21 մլրդ), որին հաջորդում են «Ուոլ Մարթ» խանութների ցանցի տեր Սեմ Ուոլթոնի 5 ժառանգները (յուրաքանչյուրը՝ 18,8 մլրդ): «Մայկրոսոֆթի» գլխավոր տնօրեն Սթիվ Բալմերն զբաղեցնում է 10-րդ տեղը (11,9 մլրդ): Ռոյթերը չի հայտնում 9-րդ տեղը զբաղեցնողի անունը:

400 մեծահարուստների ընդհանուր կարողությունը գնահատվում է 872 մլրդ դոլար, որն անցյալ տարվա ցուցանիշից պակաս է 74 միլիարդով: Ցանկում կա 46 կին: Դոնալդ Թրամփը, որի կարողությունը գնահատված է 1,9 մլրդ, դժգոհել է իր ունեցվածքի թերագնահատման կապակցությամբ:

Սեպտեմբերի վերջին Հեյդար Ալիեւը կայցելի Մոսկվա

«Gazeta SNG» ինտերնետային թերթը տեղեկացնում է, որ սեպտեմբերի վերջերին Ադրբեջանի նախագահն այցելելու է Ռուսաստան, քննարկվելիք հարցերից առաջնայինը Կասպից ծովի կարգավիճակի եւ լճի հանածոների օգտագործման խնդիրն է: Հեյդար Ալիեւը Մոսկվայում կփորձի հասնել նրան, որ ղարաբաղյան կարգավորման բանակցություններում Ռուսաստանը որդեգրի «ավելի կայուն չեզոքություն»: Ըստ թերթի, Ռուսաստանի վրա ճնշում գործադրելու հարցում Ադրբեջանը կօգտագործի Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան նավթատարի կառուցումը, որով Կասպից նավթը միջազգային շուկա կառաքվի Թուրքիայի տարածքով՝ շրջանցելով Ռուսաստանը: Արդեն վաղը՝ սեպտեմբերի 18-ին, Ադրբեջանի մայրաքաղաքում Հ. Ալիեւը կմասնակցի Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհանի շինարարության հանդիսավոր հիմնարկեքին: Առայժմ ադրբեջանական նավթը միջազգային շուկա է առաքվում Բաքու-Նովոռոսիյսկ խողովակով՝ տարեկան Ռուսաստանին բերելով 150 մլն դոլար եկամուտ տարանցման դիմաց:

Ադրբեջանական ԶԼՄ-ները Ալիեւի Մոսկվա այցի մասին տեղեկություններ չեն հաղորդում:

Թեւզաձե. Կարծես Պուտինը լավատեղյակ չէ, թե ինչ է կատարվում Պանկիսի կիրճում

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Այնպիսի տպավորություն է ստեղծվում, որ Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինը լավ տեղեկացված չէ, թե ինչ է կատարվում Պանկիսի կիրճում: Այսպես մեկնաբանեց ՌԴ նախագահի վերջերս արած հայտարարությունը Վրաստանի պաշտպանության նախարար Դավիթ Թեւզաձեն: Պատասխանելով Պանկիսիում հակաահաբեկչական գործողությունների ընթացքի վերաբերյալ լրագրողների հարցին Թեւզաձեն նշեց. «Մենք հասել ենք այն բանին, որ ներկայումս ինքներս ենք թելադրում պայմանները, օպերացիաները իրականացվում են ըստ ծրագրի, եւ մոտ ժամանակներս սպասվում են դրանց արդյունքները»:

ՌԴ դատախազությունն իրավական գնահատական կտա «Բեյքեր-Շեւարդնաձե համաձայնագրին»

ՌԴ գլխավոր դատախազությունը մտադիր է իրավական գնահատական տալ Բերինգի եւ Չուկոտկայի ծովերի սահմանազատման վերաբերյալ ԱՄՆ պետքարտուղար Բեյքերի եւ ԽՍՀՄ արտգործնախարար Շեւարդնաձեի ստորագրած համաձայնագրին: Այդ մասին Մոսկվայում երեկ հայտարարեց ՌԴ գլխավոր դատախազի տեղակալ Կոնստանտին Չայկան, որը նշանակված է նորաստեղծ աշխատանքային խմբի ղեկավար: Խումբը մասնավորապես ստուգելու է ԽՄԿԿ կենտկոմի քաղբյուրոյի, ԽՍՀՄ Նախարարների խորհրդի եւ Գերագույն խորհրդի, ինչպես նաեւ 1990 թ. համաձայնագիրն ստորագրած արտգործնախարար Է. Շեւարդնաձեի լիազորությունները ՄԱԿ-ի միջազգային իրավունքի 1982 թ. կոնվենցիայի կիրառման հարցում: Վերջինս տնտեսական գոտու լայնությունը սահմանում է 200 մղոն: Մինչդեռ, ըստ «Բեյքեր-Շեւարդնաձե համաձայնագրի», ԱՄՆ-ի տնտեսական գոտին տեղ-տեղ գերազանցել է 200 մղոնը, իսկ Ռուսաստանինը չի հասել 150 մղոնի, հաղորդում է НТВ հեռուստաընկերությունը:

Պ. Ք.

«ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 27»

Հունանյանների քեռու խիղճն «արթնացել է»

«Հոկտեմբերի 27»-ի դատավարության վերջին 2 նիստում Հունանյանների քեռին՝ Վռամ Գալստյանը դատարանին «ծաղրանքի ենթարկեց»։

Սակայն ծաղրանքը սկսվեց մինչ նիստերի դահլիճ մտնելը, երբ պահպանության ծառայության աշխատակցուհին, պայուսակս ստուգելիս, հատուկ ուշադրություն դարձրեց օծանելիքին։ Ու թեեւ օծանելիքի սրվակը բացեցին, բայց առանց ստուգելու բուրմունքը, օծանելիքը կրկին դրեցին տուփի մեջ։

Ինչեւէ, սա, թերեւս, Վռամ Գալստյանի կյանքի անվտանգության համար անհրաժեշտ արարողակարգ է։

Բայց դրանից առավել հետաքրքրական էր, թե ինչպես էր շոու ցույց տալիս ամբաստանյալ Վռամ Գալստյանը։

Նախ, դատարան չէր ներկայացել ամբաստանյալ Համլետ Ստեփանյանի պաշտպան Աղասի Աբաբեկյանը։ Նրա բացակայությունը ներկա դարձնելու համար հայտարարված ընդմիջումից հետո էլ պաշտպանը չհայտնվեց դատարանում։

Կարեն Դեմիրճյանի իրավահաջորդի շահերի պաշտպան Լեոն Սարգսյանն առաջարկեց փոխել պաշտպանին՝ անհարգելի բացակայությունների համար։ Դատավոր Ուզունյանը մանրամասնեց, որ դրա համար պետք է դիմել փաստաբանների միությանը, քանի որ միայն վերջինս կարող է փոխել պաշտպանին։

Նաիրի Հունանյանի պաշտպան Բենիամին Մինասյանը տեղեկացրեց, որ բացակայությունն աշխատավարձ չստանալու խնդիր չէ, քանի որ իրենք արդեն ստացել են։

Այդպես էլ Աղասի Աբաբեկյանը չներկայացավ։ Հունանյանների քեռու հարցաքննությունը գրեթե անպատասխան էր։ Պատասխանելով մեղադրողների հարցերին՝ Վռամ Գալստյանն ասաց, որ ժամանակը կգա, ինքն ամեն ինչ կասի։ Ներկա պահին էլ ամբաստանյալը ոչինչ չի ասում կազմակերպիչների մասին, քանի որ «հնարավորությունները սահմանափակ են»։

Վ. Գալստյանը նաեւ հայտարարեց, թե քանի տարի էլ դատապարտվի, միայն կալանքից ազատվելու դեպքում կասի, թե ովքեր են կազմակերպիչները։

Դատավորի այն հարցին, թե հենց նույն պահին կալանքից ազատվելու դեպքում ամբաստանյալը կասի՞ կազմակերպիչների ով լինելը, Հունանյանների քեռին պատասխանեց, թե չի ուզում ազատվել։ Նման պատասխանի պատճառն այն է, որ ինքը չի ուզում ազատվել, այլ, հանցանք կատարած լինելով, պետք է կրի իր պատիժը։

Նիստի ավարտին ամբաստանյալ Վռամ Գալստյանը ընդհանրացրեց, թե կազմակերպիչները, իհարկե, ներսից են, դրսից լինել չէին կարող։

Եթե Հունանյանների քեռին պատիժը կրելուց է խոսում, վկայում է, որ կամ քեռին մոտ է խելագարությանը, կամ «դանակը ոսկորին է հասել»։

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԸՆԴՎԶՈՒՄ

Ես հրաժարվում եմ ավտոմեքենայի տեխզննում անցկացնելուց

Քանի դեռ ոստիկանությունը վարորդներից դրամ է շորթում

Երբեւիցե չեմ հաշվել Մաշտոցի պողոտան հատող փողոցների թիվը, բայց վստահաբար կարող եմ ասել, որ կիրակի երեկոյան՝ սեպտեմբերի 15-ին, պողոտայի եւ ոչ մի խաչմերուկում լուսազդանշանները չէին թարթում։ Անշուշտ լավ է, որ մայրաքաղաքի փողոցները վերանորոգվում են, հավանաբար հենց այդ պատճառով էլ լուսազդանշանները չեն թարթում։ Հայաստան պետությունն ունի ճանապարհային ոստիկանություն, որը սնվում է պետական բյուջեից, այսինքն՝ մեր համաքաղաքացիների, նաեւ՝ վարորդների, պետբյուջե մուծվող գումարների հաշվին։ Հայաստան պետության ճանապարհային ոստիկանությունը պարտավոր է ապահովել վարորդների անվտանգ երթեւեկությունը, ինչը չի անում, փոխարենը, ինչպես հաճախ գանգատվում են վարորդները, թաքնվում է ինչ-որ ծառի հետեւում, ոլորանի չերեւացող մասում՝ սպասելով վարորդների թեթեւ կամ կոպիտ խախտումներին, կանգնեցնում կարգազանցին եւ ներկայանում՝ այսինչ այսինչյան, ձեր փաստաթղթերը։ Սկսվում է սակարկությունը, կամ արձանագրություն է կազմվում, կամ վարորդը «մուծում» է 500, 1000 դրամ։

Կիրակի երեկոյան սեփական ավտոմեքենայով համագյուղացիներիս ճանապարհում եմ Մոսկվա։ Օդանավակայանից վերադառնալու ճանապարհին՝ աջ եւ ձախ կողմերում, ոստիկանության մեքենաները դուրս են եկել «ռեյդի»։ Կանգնեցնում են ավտոմեքենաները, ստուգում փաստաթղթերը։ Ամենաուշագրավը տեսուչի եւ վարորդի բաժանման պահն է. երկուսն էլ գոհ են, լայն բերանով ժպտում են։ Պատահում է նաեւ տհաճ բաժանում, միմյանց հասցեին բարձրաձայն կամ մտքում հայհոյանքներ, մի խոսքով՝ տհաճ տեսարան է։ Ինձ ոստիկաններ հանդիպեցին ամենուր, բացի Մաշտոցի պողոտայից, որտեղ ամեն պահ ստեղծվում է վթարային իրավիճակ եւ որտեղ բացակայում են երթեւեկությունը կանոնավորող ճանապարհային ոստիկաններ։ Ոստիկանության եւս երկու մեքենաներ շրջում էին Երեւանի Աբովյան եւ հարակից փողոցներում, անհամբեր սպասում, թե որ մեքենան ինչ խախտում է անելու։ Լավ է, որ հսկում են, բայց, իմ պատկերացմամբ, այս երկու եւ օդանավակայանից Երեւան տանող ճանապարհին «որսի» սպասող ավտոտեսուչները պարտավոր էին կանոնակարգել երթեւեկությունը Մաշտոցի պողոտայի խաչմերուկներում, որտեղ լուսազդանշանները չեն թարթում։

Հարց. մայրաքաղաքի փողոցներում, օդանավակայանի ճանապարհին ինչո՞ւ են շատացել ճանապարհային ոստիկանության հսկիչ ավտոմեքենաները։ ***Պատասխան.*** որովհետեւ օգոստոսի 31-ին լրացել է 2002 թ. ավտոմեքենաների տեխնիկական զննման ժամանակը։ Ովքեր տեխզննում չեն հասցրել անցկացնել՝ պատժվում են։ Կազմում են արձանագրություն կամ ճանապարհում «լավով»։ Չակերտների մեջ վերցրած բառը մեկնաբանեք այնպես, ինչպես կարող եք։

Իմ մեքենայի պետական համարանիշն է՝ 63 ՍՕ 338, մակնիշը՝ ՎԱԶ 210801, գույնը՝ դեղնավուն։ Մի քանի օրվա ընթացքում իմ նկատմամբ կազմվել է երկու արձանագրություն, սակայն ես հրաժարվում եմ մեքենայի տեխզննում անցկացնել, որովհետեւ.

ա) տեխզննում անցնելու ժամանակ, բացի պետական տուրքերից, վարորդներից պահանջում են «մաղարիչ» ըստ վարորդի հնարավորությունների՝ գրպանի տարողության,

բ) վարորդները անընդհատ գանգատվում են, թե իրենցից ճանապարհային ոստիկանները փող են շորթում,

գ) մայրաքաղաքի փողոցներում, որտեղով երթեւեկում են հազարավոր մեքենաներ, լուսազդանշանների մի մասը չի թարթում՝ վարորդների համար ստեղծելով վթարային իրավիճակներ։

Հաշվի առնելով վերոշարադրյալը, ես մի խումբ վարորդների անունից հայտնում եմ, որ մեքենայի տեխզննում չենք անցնի, քանի դեռ ճանապարհային ոստիկանության համակարգում առկա է կոռուպցիան։

Վարորդ ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

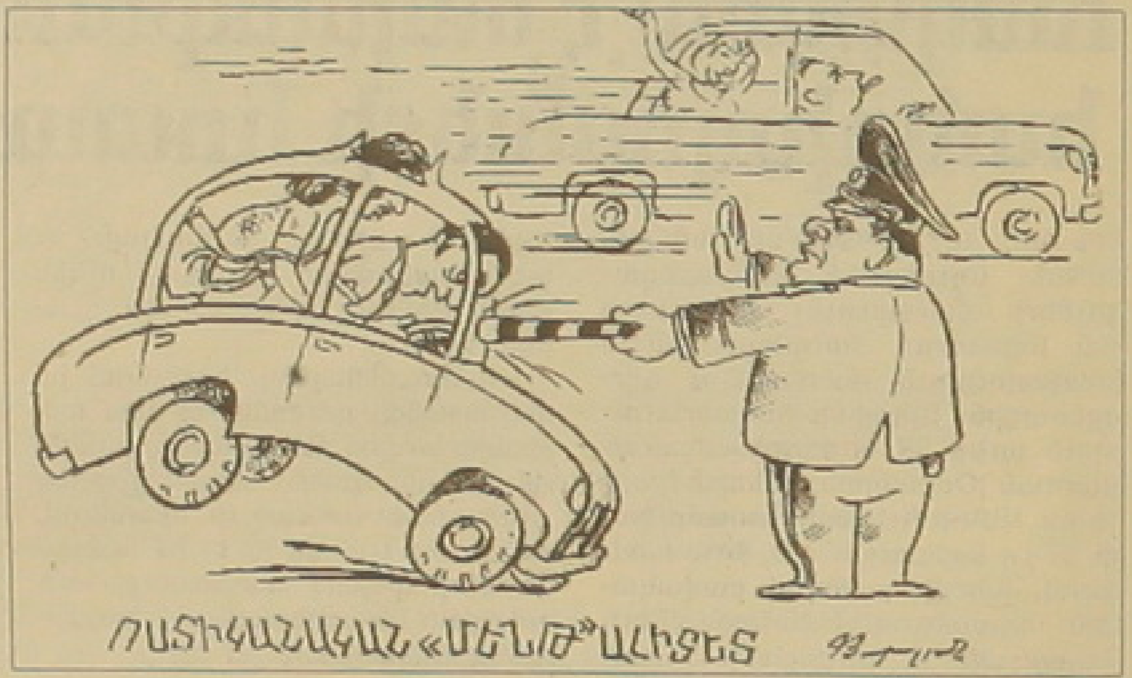

Հայաստանի կառավարությունը մեծ ուշադրություն է դարձնում սոցիալական հարցերին

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Համաշխարհային բանկի հետ Հայաստանի համագործակցությունը զարգանում է բավականին արդյունավետ, եւ բանկը կարեւոր դեր է խաղացել բարեփոխումների ողջ ընթացքում։ Այս մասին հայտարարել է Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը՝ ՀԲ կովկասյան տարածաշրջանի նորանշանակ տնօրեն տիկին Դոննա Մ. Դաուսեթ Կոյրոլոնիի եւ ՀԲ հայաստանյան գրասենյակի ղեկավար Ռոջեր Ռոբինսոնի հետ հանդիպման ժամանակ։ Ինչպես տեղեկացրել են ՀՀ նախագահի մամլո գրասենյակից, Ռ. Քոչարյանը նշել է, որ Հայաստանի կառավարությունն այսօր փորձում է հատկապես մեծ ուշադրություն դարձնել սոցիալական հարցերին, ինչը համահունչ է ՀԲ-ի ծրագրերին։

ՀԲ-ի կովկասյան տարածաշրջանի տնօրենն իր հերթին վստահեցրել է, որ իր գործունեությամբ կփորձի օգտակար լինել Հայաստանի տնտեսության զարգացմանը՝ շարունակելով համատեղ ծրագրերի իրականացումը։

Հանդիպման ժամանակ քննարկվել են կրթության, առողջապահության, էներգետիկայի ոլորտին առնչվող հարցեր։

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ընդունելություն Թեհրանում՝ ՀՀ անկախության 11-ամյակի առիթով

Սեպտեմբերի 10-ին Թեհրանի հայոց հասարակական միության կենտրոնատեղիում Իրանի Իսլամական Հանրապետությունում ՀՀ դեսպանությունը կազմակերպել էր ընդունելություն Հայաստանի Հանրապետության անկախության 11-րդ տարեդարձի առթիվ։ Հանդիսությանը մասնակցում էին պաշտոնատար անձինք, Իրան-Հայաստան կապերի կոորդինացման հանձնաժողովի անդամներ, իրանցի գործարարներ եւ Իրան-Հայաստան առեւտրատնտեսական պալատի անդամներ։ Ներկա էին նաեւ Թեհրանում հավատարմագրված դիվանագիտական կորպուսի անդամները, ինչպես նաեւ Թեհրանի ու Սպահանի հայոց թեմերի հոգեւոր առաջնորդները։ Նշենք, որ այս տարի լրանում է նաեւ ԻԻՀ-ում ՀՀ դեսպանության բացման 10-ամյակը։

Հուշարձան Կաննում

Սեպտեմբերի 14-ին Ֆրանսիայի Հանրապետությունում ՀՀ դեսպան Էդուարդ Նալբանդյանը եւ Կաննի քաղաքապետ Բեռնար Բրոշանը քաղաքի գլխավոր պողոտայի՝ հռչակավոր Կրուազետի վրա, որտեղ անց է կացվում Կաննի ամենամյա կինոփառատոնը, բացեցին Հայոց ցեղասպանության զոհերի եւ երկու աշխարհամարտերի ընթացքում հանուն Ֆրանսիայի զոհված հայերի հիշատակին նվիրված հուշարձանը։ Արարողությանը ներկա էին Ֆրանսիայի պատգամավորներ, շրջանային եւ գլխավոր խորհրդի ղեկավարներ, քաղաքապետներ։ Պետական օրհներգերի եւ զինվորական երաժշտության ներքո խոնարհվեցին Ֆրանսիայի եւ Հայաստանի դրոշները եւ ներկաները մեկ րոպե լռությամբ հարգեցին Մեծ Եղեռնի հիշատակը։ Իր ելույթում դեսպան Է. Նալբանդյանը շեշտեց, որ նման միջոցառումները զգոնության կոչ են ցանկացած ծայրահեղականության եւ անհանդուրժողականության դեմ։

ԱԳՆ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՌԱՋԱՐԿ

9-10-րդ դասարաններում՝ բուհական ծրագրով

Տասներորդցու համար դպրոցն այսօր դարձել է ժամանցի վայր՝ մասնավոր պարապմունքներից հետո։ Տասներորդցին իր ամբողջ ուշադրությունը բեւեռում է իրեն անհրաժեշտ մեկ կամ երկու առարկայի վրա՝ անտեսելով մյուսները։ Ահա այստեղից էլ նկատվում է մեր սերնդի ընդհանուր զարգացածության մակարդակի նվազում։

Ավագ սերնդի ներկայացուցիչների կարծիքով, այսօր բարձրագույն ուսումնական հաստատություն կարող է ընդունվել յուրաքանչյուր ոք, ինչն անհնար էր տասը տարի առաջ։ Ըստ նրանց, դիմորդներից շատերն այսօր ընդունվում են զարտուղի ճանապարհներով, եւ միայն չնչին տոկոսն է բուհ ընդունվում իր կրթվածության շնորհիվ։ Եվ դա այն դեպքում, երբ ասպարեզ է գալիս մասնավոր պարապմունք կոչվածը։ Բայց եւ համամիտ չեմ այս մտքին, քանզի, օրինակ, գրավոր քննություն պարապող աշակերտը ոչ թե ձեռք է բերում լեզվական բարձր գիտելիք, այլ հակառակը՝ «վարժեցվում» է տեքստին, մանավանդ, երբ տեքստը մի քանի տարի անփոփոխ է մնում։

Ավագ սերնդի ներկայացուցիչ, բանասեր Էմմա Կանսուզյանն իմ այն հարցին, թե դպրոցական գիտելիքներով բուհ ընդունվել հնարավո՞ր է այսօր, պատասխանեց, որ ե՛ւ հնարավոր է, ե՛ւ ոչ։ Ըստ նրա, դպրոցական գիտելիքներով բուհ ընդունվել կարող է միայն այն աշակերտը, որը հնարավորին չափ լավ կսերտի բոլոր առարկաների դասերը, բայց քանի որ տասներորդցու համար ժամանակը կարճ է, իսկ բուհ ընդունվելու ծրագիրը՝ բարդ, ուստի նա դիմում է մասնավոր պարապմունքների օգնությանը։ Բայց մասնավոր պարապմունքների դիմաց պետք է վճարել, իսկ որ հասարակության առավելագույն տոկոսն անվճարունակ է՝ փաստ է։ Եվ տուժում են այն խելացի երեխաները, որոնց ծնողներն անկարող են վճարել այդ բարձր գները։

Հուսանք, որ ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարությունը ՀՀ կառավարության հետ համատեղ կմշակի այնպիսի ծրագիր, որտեղ 9-10-րդ դասարանները կհամարվեն բարձրագույն, եւ այդ դասարաններում կուսուցանվի միայն բուհական ծրագիր։

ՍՈՒՍԱՆՆԱ ՍՈՒՍՈՒՆՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածը «Ազգ»-ի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի։
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Բրիտանական «Ռանսաս» ընկերությունն ընդլայնում է իր գործունեությունը Հայաստանում

Երկրի քիմիական արդյունաբերության երկու հսկաների՝ Երեւանի «Նաիրիտի» եւ Վանաձորի քիմհամալիրի կանոնավոր աշխատանքը կարեւոր նշանակություն ունի ինչպես այս ճյուղի, այնպես էլ ամբողջ արդյունաբերության համար: Մինչդեռ առայժմ նշված ձեռնարկությունները չեն կարողանում անխափան աշխատանք ապահովել: Դրանց ներկա կացության մասին տեղեկություններ ստանալու նպատակով հանդիպեցինք առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման փոխնախարար Աշոտ Շահնազարյանի հետ:

Փոխնախարարը «Նաիրիտի» երեքշաբթյա դադարը պայմանավորեց Կրասնոդարի երկրամասում տեղի ունեցած տարերային աղետով (որի հետեւանքով ժամանակավորապես փակվել էին ճանապարհները) եւ ձեռնարկության սեփականատեր «Ռանսաս» բրիտանական ընկերության կողմից հումքի ներկրման ուշացումով: Բացի այդ, պայմանագրային դրույթների կատարման ուշացում եւս եղավ: Ձեռնարկության արժեթղթերի վաճառքի գործընթացը 1,5 ամիս ուշացավ, ինչի պատճառով «Ռանսասը» չկարողացավ վարկային միջոցներ ստանալ: Այժմ այդ խնդիրը լուծված է, հոկտեմբերի երկրորդ կեսին կստացվեն վարկային գումարները: Դրանք ուղղվելու են սարքավորումների նորոգմանը եւ որպես արդյունք ավելի բարձր շահութաբերության ապահովմանը:

Աշոտ Շահնազարյանը հույս հայտնեց, որ պայմանագրային մեկ տարվա ընթացքում 6 հազար տոննա կաուչուկ արտադրելու պարտավորությունը բրիտանական ընկերությունը կկատարի: «Նաիրիտի» վերոնշյալ դադարին նախորդած 1,5 ամիս աշխատանքի ժամանակ արդեն արտադրվել է 1400 տոննա կաուչուկ եւ սպառվել: Ուրախալին փոխնախարարը համարեց այն, որ բացի ռուսական եւ մյուս շուկաները պահպանելուց, «Ռանսասը» մուտք է գործել 15 նոր շուկաներ Ինդոնեզիայից մինչեւ ԱՄՆ: Այսինքն շուկայի ընդլայնման լուրջ ակնկալիքներ կան, որն ընկերության մարկետինգի արդյունքն է: Այժմ արդեն «Նաիրիտը» պատրաստ է կանոնավոր աշխատանքի եւ, ամենայն հավանականությամբ, շուտով կսկսի աշխատել: Աշոտ Շահնազարյանը վստահություն հայտնեց, որ «Նաիրիտի» հետ կապված որեւէ խնդիր այլեւս չի լինի: Ինչ վերաբերում է աշխատավարձերի ուշացմանը վերաբերող տեղեկություններին, ապա նշվեց, որ խոսքը օրերի մասին է: Բնականաբար, գործարանի կանոնավոր գործունեության, արտադրանքի թողարկման դեպքում նման ուշացումներ չեն լինի:

Վանաձորի քիմհամալիրի պարբերաբար հայտարարվող վերագործարկման եւ նույնքան էլ պարբերաբար կրկնվող ընդհատումների առնչությամբ, Աշոտ Շահնազարյանը նշեց, որ արտադրությունն արդեն իսկ հիմա սկսված է: Այժմ ձեռնարկությունում 600-700 մարդ է աշխատում, իսկ հոկտեմբեր-նոյեմբերից կաշխատի 1000-1200-ը: Առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման փոխնախարարը տեղեկացրեց, որ «Ռանսասն» այստեղ եւս իր գործունեությունն է սկսել: Շուրջ 2 ամիս առաջ «Պրոմեթեւսի» եւ բրիտանական ընկերության բանակցություններն ավարտվեցին, ինչի հետեւանքով Վանաձորի քիմհամալիրի բաժնետոմսերի 50 տոկոսի սեփականատերը դարձավ «Ռանսասը»: Այս ընթացքում պայմանագրից բացի մշակվել է ձեռնարկության գործունեության փուլերի ժամանակացույցը: Առաջինը կսկսվի կարբիդի արտադրությունը: Շուրջ 15 հազար տոննա պետք է վաճառվի Իրանում: Երկրորդ փուլը կորունդի արտադրության աշխատեցնելն է: Գլխավոր նպատակն, ի վերջո, մելամինի ստացումն է: Ծխախոտի ժապավենի արտադրության վերաբերյալ բանակցություններ են տարվում «Գրանդ տոբակոյի» հետ: Ակնկալիք կա, որ վերջինս քիմիական մանրաթելերի գործարանին կպատվիրի 3-3,5 հազար տոննայի ժապավեն: Այսինքն ներքին կոոպերացիան է նաեւ զարգանում:

Գազի հետ կապված խնդիրը, որ մշտապես առաջ էր քաշում «Պրոմեթեյ-քիմպրոմը», Աշոտ Շահնազարյանը լուծված համարեց: Բացի ավելացված արժեքի հարկի նախնական գանձումից ազատելը, պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել «Հայռուսգազարդի» հետ գազի դիմաց վճարվող ապրանքների ցանկում հնարավորինս շատ քիմիական ապրանքներ ընդգրկելը: Ներկայումս լուրջ խնդիր է արդյունաբերական գոլորշու մատակարարումը: Դրա համար անհրաժեշտ կլինի գազատուրբիններ տեղադրել, ինչը նշանակում է 3-4 մլն դոլարի ներդրումներ: Դա կբարձրացնի արտադրության արդյունավետությունը: Իսկ ընդհանրապես «Ռանսասն» այստեղ կներդնի շուրջ 10 մլն, իսկ «Նաիրիտում»՝ 25 մլն դոլար: Երկու ձեռնարկությունների լիարժեք կանոնավոր գործունեությունը, փոխնախարարի հավաստմամբ, կսկսվի նոյեմբեր-դեկտեմբերից:

Ինչո՞ւ «Ռանսասը» սկսեց հետաքրքրվել Վանաձորի քիմհամալիրով: Մեր զրուցակիցը այս հարցին պատասխանեց, թե ընկերությունն «ավելի գլոբալ է մոտենում» խնդրին: Նախ քիմիական գործընթացն այնպիսին է, որ բացի անհրաժեշտ արտադրանքից, առաջանում են այլ նյութեր, որոնցից կարելի է այլ արտադրատեսակներ ստանալ: Երկրորդ՝ դա հնարավորություն կտա ավելի լավ արդյունք ստանալ շահավետության տեսանկյունից:

Եվ վերջապես, հետաքրքրական էր նաեւ քիմիական արդյունաբերության մեկ այլ խոշոր ձեռնարկության «Դողագործի» վիճակի մասին տեղեկատվությունը: Հիշեցնենք, որ շուրջ 1 տարի տեւեց այս ձեռնարկության մասնավորեցումը TS Investment ամերիկյան ձեռնարկությանը, որից հետո էլ վերագործարկման խոստումներն ամիսներ շարունակ դեռեւս մնում են խոստումներ: Այս անգամ Աշոտ Շահնազարյանը հայտնեց, որ գործարանի սեփականատեր ընկերության ներկայացուցիչները նոր ռադիալ դողերի արտադրության հոսքագիծը Հայաստան բերելով են զբաղված: Հույսեր կան, որ ձեռնարկությունն աշխատանքը կսկսի 2-3 ամիս հետո: Ի տարբերություն «Դողագործի», «Պոլիվինիլացետատն» առողջացման որեւէ հույսեր չունի եւ դատարանի որոշմամբ սնանկ է հայտարարվել:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Շուկան դեռեւս կարգավորված չէ

Հանրապետության անասնաբուժական ծառայությունները դեռեւս ունեն բազմաթիվ չլուծված խնդիրներ: Շուկաներում ու կրպակներում կարգավորված չէ անասնապահական մթերքների վաճառքը: Կարգավորված չեն գյուղատնտեսական ծագում ունեցող հիմնականում անասնապահական մթերքի պետական տուրքի գանձման, օրենսդրական ակտերի հետ կապված հարցերը:

Անասնաբուժական պետական տեսչությունները պետք է ուժեղացնեն հսկողությունը գյուղմթերքների վաճառքի կետերում, որպեսզի միսը եւ կաթնամթերքն ընդունվեն ուղեկցող փաստաթղթերով: Աշխատանքի կազմակերպման առումով դժվարություններն առանձնապես մեծ են մասնավոր շուկաներում: Թեեւ առկա է կառավարության որոշումը, որ շուկաները պարտադիր պետք է ունենան անասնաբուժական սպասարկման կետեր, եւ տվյալ տարածքում վաճառքի հանված գյուղմթերքները պետք է ենթարկվեն անասնաբուժական սպասարկման փորձաքննության, այնուամենայնիվ, խնդիրը հանրապետությունում մնում է չլուծված: Ի դեպ, փորձաքննությունը պետք է անցկացնի անասնաբուժական սպասարկման կայանի հետ

պայմանագիր ունեցող փորձագետը:

Մտահոգության տեղիք է տալիս Երեւանից դուրս եկող մայրուղիներում կենդանիների վաճառքը եւ տեղում սպանդի հետեւանքով առաջացած հակասանիտարական վիճակը, որը նույնպես հիվանդությունների տարածման օջախ է: Անասնաբուժական տեսչությունները լծակ չունեն ներազդելու դրանց վրա: Տեսչությունների գործունեությունը հստակեցնելու համար նույնպես զգալի է անասնաբուժության օրենքի փոփոխության անհրաժեշտությունը:

ՆԵԼԼԻ ՍԱՀԱԿՅԱՆ

ՄՐՑԱՆԱԿ ԼՈՆԴՈՆԻՑ

ACBA-ն 3-րդ տարին անընդմեջ՝ «Հայաստանի լավագույն բանկ»

Սեպտեմբերի սկզբներին Հայաստանի գյուղացիական փոխօգնության բանկի (ACBA) գլխավոր գործադիր տնօրեն Ստեփան Գիշյանը կրկին Լոնդոն ճանապարհվեց: Առիթն անչափ հաճելի էր. մասնակցություն «Ֆայնենշլ թայմսի» նշանավոր լրատվական կայսրության «The Banker» վերլուծական հանդեսի 2002 թ. արդյունքներով որոշած՝ 126 երկրների լավագույն բանկերին մրցանակների հանձնման հանդիսավոր արարողությանը: Եզակի երեւույթ է, որ ACBA-ն արդեն 3-րդ տարին անընդմեջ ճանաչվում է «Հայաստանի լավագույն բանկ», որի վկայությունը բանկի ղեկավարի սեղանին կողք-կողքի շարված վկայագրերն են:

Կասկածամիտների համար հատկապես նշենք, որ ACBA-ի մրցանակը չի դասվում նրանց թվին, որոնք կարելի է գնել կլորիկ գումար վճարելով բազմաթիվ նմանօրինակ միջազգային կազմակերպություններից մեկի ֆոնդին: Տվյալ դեպքում հաղթողի որոշման մեթոդիկան անաչառ է եւ անվճար: Բանկերը պարզապես ստանում են հարցարան, իսկ մնացյալն արդեն «Ֆայնենշլ թայմսի» ֆինանսական վարչության լուրջ վերլուծաբանների գործն է, որոնք բանկերի վերաբերյալ տեղեկություններ են քաղում բոլոր մատչելի աղբյուրներից: Նրանք հաշվի են առնում մի ամբողջ շարք տվյալներ, եւ բնավ պարտադիր չէ, օրինակ, որ հաղթողը լինի խոշոր բանկ: Անհամեմատ կարեւոր է, թե նա որքանով է ակտիվ եւ որքան գործ է արել իր երկրի համար: Իսկ ACBA-ի վաստակը Հայաստանում անվիճելի է:

Եվ վերջինը: Այս տարի ACBA-ին հաջողվել է ՀՀ ամբողջ բանկային համակարգում առաջին տեղն զբաղեցնել ընդհանուր կապիտալի գծով (7,5 մլն դոլար), զգալիորեն գերազանցելով Հայաստանի Կենտրոնական բանկի պահանջ-նորմատիվները: Այնպես որ, շնորհավորում ենք կրկնակի:

ԱՇՈՏ ԱՐԱՄՅԱՆ

Սեփականության վկայականներ հանրակացարանում բնակվող 33 ընտանիքի

2000 թ. վերջին Ազգային ժողովի ընդունած փախստականների սոցիալական եւ իրավական երաշխիքների օրենքն ամրագրեց, որ 3 եւ ավելի տարի հանրակացարաններում բնակվող եւ ՀՀ քաղաքացիություն ընդունած փախստականներն իրավունք են ստանում սեփականաշնորհել իրենց զբաղեցրած տարածքը: Օրենքի կիրառման առաջին արդյունքները եղան երեկ. Տարոնցի 5 հասցեի հանրակացարանում բնակվող 33 ընտանիք ստացավ սեփականության վկայականները: Առաջին սեփականատերերին ՀՀ կառավարությանն առընթեր միգրացիայի եւ փախստականների վարչությունում վկայականները հանձնեցին եւ շնորհավորեցին վարչության պետ Գագիկ Եգանյանը, ՄԱԿ-ի փախստականների հարցերով գերագույն հանձնակատարի երեւանյան գրասենյակի ղեկավար Լլոյդ Դեյքինը:

Գագիկ Եգանյանի խոսքերով, այս գործընթացը բավական ժամանակ խլեց, քանի որ նախադեպը չէր եղել, իսկ այսուհետ փախստականների հանրակացարանային սենյակների սեփականաշնորհումն ավելի արագ կընթանա: 300-ից ավելի դիմում այսօր արդեն քննարկվում է, իսկ ընդհանուր առմամբ այդպիսի ընտանիքների թիվն անցնում է 1000-ից:

Եվս 3200 ընտանիք հնարավորություն կստանա սեփականաշնորհել միջազգային կազմակերպությունների՝ իրենց համար կառուցած տները, եթե ԱԺ-ն առաջիկայում ընդունի համապատասխան օրենքը, որն արդեն հաստատել է կառավարությունը եւ ներկայացրել ԱԺ:

Այսօր դեռեւս 12600 փախստականների ընտանիքներ ժամանակավոր կացարաններում են ապրում: Տարեկան մոտ 350-400 ընտանիքի համար այդ հարցը լուծվում է ՄԱԿ-ի փախստականների հարցերով գերագույն հանձնակատարի երեւանյան գրասենյակի, փախստականների նորվեգական խորհրդի եւ այլ կառույցների միջոցներով:

Մ. Հ.

Համայնքի ղեկավարի ընտրություններ հանրապետության 666 համայնքներում

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հոկտեմբերի 20-ին հանրապետության 666 համայնքներում տեղի կունենան համայնքի ղեկավարի, իսկ 645 համայնքներում՝ ավագանու ընտրություններ: Ըստ ԿԸՀ նախագահի տեղակալ Համլետ Աբրահամյանի, համայնքի ղեկավարի ընտրություններ կլինեն Երեւանի Ավան, Արաբկիր, Էրեբունի, Կենտրոն, Նուբարաշեն եւ Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքներում:

Երեւանի երեք համայնքներում՝ Դավիթաշեն, Նորք-Մարաշ, Մալաթիա-Սեբաստիա, ընտրություններն արդեն եղել են, իսկ Նոր Նորքում համայնքի թաղապետի ընտրությունները նախատեսվում են փետրվարին:

Քաղաքապետի ընտրություններ կլինեն Գյումրի, Գավառ, Աբովյան, Աշտարակ, Կապան, Էջմիածին, Վանաձոր, Ստեփանավան, Արթիկ, Ջերմուկ, Եղեգնաձոր, Բերդ քաղաքներում:

ԿԸՀ նախագահի տեղակալի խոսքերով, ընտրացուցակներն արդեն հրապարակվել են, եւ ընտրողները կարող են ճշտել իրենց անուն ազգանունները: Նշենք, որ համայնքի ղեկավարի կողմից ընտրացուցակների վերջնական տարբերակները տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին կհանձնվի մինչեւ հոկտեմբերի 17-ը:

Բացվեց Սեւանի դպրանոցի ննջարանային համալիրը

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ օրհներգով եւ տերունական աղոթքով այսօր սկսվեց Սեւանի Վազգենյան դպրանոցի նորակառույց ննջարանային համալիրի բացման արարողությունը:

Շենքի շինարարությունն սկսվել է 1996 թ. կանադահայ բարերար Գառնիկ Յակուբյանի նախաձեռնությամբ: Բնակլիմայական անբարենպաստ պայմանները բավականին երկարաձգեցին շինարարության ժամկետները: Դպրատան տեսուչ վարդապետ Բագրատ Գալստյանի խոսքերով, կառույցն ունի գրադարաններ, ընթերցասրահներ, երկու դահլիճ: Ստեղծված են բոլոր պայմանները, որպեսզի ուսանողությունը կարողանա լիարժեք ուսումնական կյանքով ապրել եւ անձնական բարձր զարգացում ապահովել:

1897 թ. Ամենայն հայոց Մկրտիչ Խրիմյան կաթողիկոսի օրոք, մեծահարուստ Ավետիք Ղուկասյանի բարերարությամբ Սեւանա կղզում հիմնադրված դպրանոցը 70 տարվա դադարից հետո, 1990 թվականին վերսկսել է իր գործունեությունը: Վարդապետը նաեւ ասաց, որ այս տարի դպրանոց են ընդունվել 15, իսկ ընդհանուր առմամբ այստեղ սովորում են 57 սաներ:

Նորակառույց ննջարանային համալիրի շահագործումով գիշերակաց կապահովվի 100-ից ավելի սաների համար:

ԱԶԳ

Իրավիճակ

Տխուր գյուղ Լանջիկը

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության անդամ Մեխակ Գեւորգյանի եւ գործիչ Կարեն Կակոյանի այցը Շիրակի մարզ սկսվեց Լանջիկ գյուղից:

Հայաստանի գյուղական բոլոր բնակավայրերի նման այս գյուղն էլ ունի իր դժվարությունները. աշխատատեղեր չկան, սոցիալ-տնտեսական բազմաթիվ չլուծված հարցեր կան... Երկրաշարժից հետո շատ շինություններ դժվարությամբ են վերականգնվել, իսկ գյուղի միջնակարգ դպրոցի շենքն, ահա, պարզապես կիսախարխուլ վիճակում է: «Եթե մի անձրեւոտ օր գայիք, ապա կտեսնեիք, որ պարապմունքներ անցկացնելու համար մեծ երեւակայություն է պետք, որովհետեւ ամբողջ շենքը կաթում է», ասացին դպրոցի ուսուցիչները հանդիպման ժամանակ: Ու էլի դժգոհություններ, էլի մտասանջություններ... Հարցնում ենք դպրոցի բակում հավաքված երեխաներին՝ «Հայրիկդ աշխատանք ունի՞»: Ու սակավ բացառությամբ բոլոր երեխաները պատասխանում են. «Հայրիկս յուրաքանչյուր տարի առաջ գնացել է աշխատելու: Տարին մեկ անգամ՝ Նոր տարվա օրը գալիս է: Իսկ, էնպես, մեկ-մեկ փող է ուղարկում»:

Տխուր գյուղ է Լանջիկը: Ու այս տխրությունից ազատվելու համար գյուղում մնացած մի քանի քահել տղամարդ եւ շատ ու շատ կանայք փորձում են ըսկել իրենց մեջքը: Անցել են խոստումների հավատալու ժամանակները: Հիմա կոնկրետ, իրական, իրագործելի խոստումներին են հավատում:

Այստեղ Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցությանը անդամագրվեցին 12 նորագիրներ, ստեղծվեց ՀՌԱԿ «Լանջիկ» ակումբը (ատենապետ ընտրվեց դպրոցի տնօրեն Քնարիկ Նիկողոսյանը):

Եվս մեկ ճիգ

Ոչ պակաս անմխիթար վիճակում էր Գյումրու Տոլստոյի անվան թիվ 22 դպրոցի շենքը: Այդ շինությանը դպրոցի շենք կոչելու համար վառ երեւակայություն պետք էր ունենալ: 1951-ին ստեղծված դպրոցում ժամանակին սովորել է 1000 եւ ավելի երեխա, իսկ այսօր աշակերտների թիվը չի անցնում 265-ից: Ամեն տեղ դիմել են, ամեն ծրագրի մեջ փորձել են մտնել, որպեսզի փոքր-ինչ տանելի դպրոցական շենք ունենան: Չի հաջողվել: Հիմա հույս ունեն, որ Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության բարոյական օգնությամբ ու աջակցությամբ կկարողանան փոքր-ինչ շտկել վիճակը: Ուստի կուսակցության «Արշակ Չոպանյան» ակումբի 18 նորագիրները, որոնց մեծ մասը դպրոցի ուսուցիչներ են, ակումբի ատենապետ, դպրոցի տնօրեն Ջեմմա Հակոբջանյանի ղեկավարությամբ ծրագրեր են մշակում դպրոցը այս անտանելի վիճակից հանելու համար: Նրանք հավատում են, որ այս անգամ հաջողության կհասնեն, որովհետեւ աչքի առաջ ունեն Գյումրու Վահան Թեքեյանի անվան դպրոցը, ուրիշ դպրոցներ:

Առավելինելով հզոր ուժի

Այդպիսի հրաշալի շենք ու հարմարություններ ունեցող դպրոցներից է Գյումրու Ֆրանց Վերֆելի անվան թիվ 40 դպրոցը, որը գործում է Ավստրիական թաղամասում: Բարեգործներն ու հովանավորները ժլատ չեն եղել: Ավելին, ամեն ինչ արել են, որ աղետի գոտում գտնվող այս դպրոցական շինությունը համապատասխանի եվրոպական չափանիշներին:

Այստեղ ՀՌԱԿ ակումբի ստեղծման առթիվ իսկական տոն էր կազմակերպվել: Երգում, պարում էին երեխաները: Իսկ ՀՌԱԿ անդամության շարքերն անցած 14 նորագիր ուսուցիչները եւ հարակից տների բնակիչները հպարտությամբ էին խոսում իրենց դպրոցի, ընդունվելու համար եկած թաղամասի բնակիչներին բացատրելու քիչ բան ունի, որովհետեւ այս դպրոցի մասին ամեն լավ արդեն ասված է: Միայն պետք է ողջունել այն նորագիրներին, ովքեր դպրոցի մանկավարժների հետ ստեղծեցին ՀՌԱԿ «Ջորջ Բայրոն» ակումբը: Ատենապետ ընտրվեց դպրոցի փոխտնօրեն Սլյաանիկ Բարսեղյանը:

Երկրի լավագույն դպրոցներից մեկում

Գյումրու Ջորջ Բայրոնի անվան թիվ 20 դպրոցի նման ուսումնական հաստատություններ մատների վրա կարելի է հաշվել ողջ երկրում: Այստեղ ամեն ինչ կազմակերպված է բարձր մակարդակով: Դպրոցի տնօրեն Գրիգոր Հարությունյանը դպրոց ժամանած ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության անդամներին եւ կուսակցության շարքերն մանկավարժների, երեխաների մասին: Ակումբի ատենապետ, դպրոցի տնօրեն Անահիտ Պապոյանը նոր ծրագրեր ունի, որոնք, համոզված է, կիրականացնի Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության օժանդակությամբ:

ՀՌԱԿ նորագիրներ եւ նոր ակումբներ Շիրակի մարզում

ՀՌԱԿ վարչության անդամները Գյումրու Վերֆելի անվան դպրոցում:

Շիրակի մարզ կատարած վերջին այցելությունից հետո այն տպավորությունը մնաց, որ որքան էլ դժվար լինի այսօրը, միեւնույն է, շիրակցին չի կորցրել հավատը: Մնում է, որ այս հավատը զորանա:

Ս. Մ.

ՀՈԳԵՒՈՐՍ

Հերձվածողները՝ նոր ատաղո՞վ

Կրկին աղանդավորների մասին

...Հենց դիմելու ձեւից նրանց կճանաչես: Այդ հուդայականության ատծո նորաթուխ քարոզիչներին, որ մեր էս չեղած սիրտուհավեսներին չեն նայում՝ երբ ասես կանգնեցնում ու փիլիսոփայորեն հարցմունք են անում: Ճիշտ է՝ խիստ բարեկիրթ ու քաղաքավարի են մոտենում, բայց նպատակին նայելով՝ դա փարիսեցիական քաղաքավարություն է, որը, կներեք... թեթեւ սրտխառնոց է առաջացնում: Ինքս նման պարագայում անմիջապես փակում եմ նրանց քաղցր-մեղցր գրույցների ճանապարհը, բերանները բացելուն պես նախ հակադարձ հարցը տալով՝ իսկ դուք ո՞վ եք... Սովորաբար հաստատում են, որ «Եհովայի վկաներ» են: Ու արդեն չես զարմանում: Իսկ ահա այն, ինչ վերջերս լսեցի ինձ կանգնեցրած երկու երիտասարդներից, իրոք զարմացրեց: Նախ հարցիս պատասխանել հապաղում էին, հետո նրանցից մեկն ասաց. «Մենք աստվածաբանական դպրոցի սաներ ենք»: Այ քեզ բա՜ն... «Աստծու սիրուն, ասացի, դուք Աստծո անունով սատանայի՞ն եք ծառայում: Գնացեք ձեր ճամփան»: Ասացի-հեռացա ու հետո մտքումս հերթական անգամ ինձ մեղադրեցի, որ քիչ ասացի...

Ի՞նչ կարող էր նշանակել այդ բարձրագոչ աստված-պետ-ականը. նրանց սովորական «թեկնածուական» շրջանի մասի՞ն էր խոսքը, որ չգիտեի, խորհրդավոր ու ազդեցիկ լինելու նոր հնա՞րք էր, թե՞ արդեն անցորդներից լավ չընդունվելով (գոնե այդպես լիներ) փորձում են անունները փոխել, շուտ չխոստովանել իրենց ով լինելը: Ասենք՝ դա այնքան էլ կարեւոր չէ: Պարզապես ամեն մեկս պետք է կարողանանք ազգովին այսպիսի բաների դեմ զգոն մնալ՝ ինչ անունով էլ որ աղանդավորներն ու հոգու ամեն տեսակ ելուզակները փորձեն մեզ խաբել կամ զարմացնել: Չթողնենք մեր հոգու տունը իրենց ոտքի կոխան դարձնեն: «Եհովայի վկաների», մյուս աղանդների հարցում եկեղեցին, պետությունն ու օրենքը իրենց խնդիրներն ունեն: Բայց հենց խղճի ու դավանանքի հարցերում աշխարհում ոչ մի օրենք, ոչ մի եվրախորհուրդ չի կարող եւ երբեւէ չի փորձի անհատին ստիպել, պարտադրել ընդունելու այն, ինչ նա չի ուզում: Սրանից էլ պարզ բա՞ն:

Ավելին: Ամենա«եվրախորհրդական» երկիրը Ֆրանսիան չէ՞: Ահա ձեռքիս է անցած ամսին տպագրված, Gazeta.ru էլեկտրոնային հրատարակությունից քաղված մի շատ հետաքրքրական հրապարակում՝ «Ֆրանսիան պատերազմ է հայտարարել աղանդներին»: Հոդվածը տեղեկացնում է, որ վերջերս Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի պատգամավորները միաձայն ընդունել են մի սենսացիոն օրինագիծ: Դրանում միջազգային պրակտիկայում առաջին անգամ օգտագործվում է այնպիսի քրեական հանցագործության հասկացություն, ինչպիսին է «գիտակցության դեմ ծեռնածությունը» (մանիպուլյացիա)»: Դրա համար նախատեսվում են 3-5 տարվա կալանք եւ դրամական մեծ տուգանք, եթե, իհարկե, օրենքը Սենատում ընդունվի ներկայացված ձեւով: Ասվում է, որ նախագծի նախնական տեքստը սենատորների կողմից հաստատվել է անցած տարվա դեկտեմբերին, այնուհետեւ հանձնվել խորհրդարանի ստորին պալատ, որտեղ ենթարկվել է զգալի փոփոխությունների: Աշնանը Սենատը կրկին կքննարկի օրինագիծը եւ «ամենայն հավանականությամբ հավանության կարժանացնի», չնայած արդեն բուռն բանավեճ է սկսվել պապգա օրենքի շուրջ...

Իսկ ի՞նչ ասել մեր այն հայրենակիցների մասին, «որոնց ոգին բուլացել են»... Եթե ճիշտ եմ հիշում, տեղական հեռուստատեսությամբ Շիրակի թեմի առաջնորդ Միքայել սրբազանը մի անգամ, իր հոգեւոր զրույցներից մեկում ասաց, թե նրանք այնուամենայնիվ մնում են մեր քրիստոնյա քույրերն ու եղբայրները. Հայաստանյայց առաքելական մայր եկեղեցու զավակները եւ միշտ կարող են վերադառնալ նրա գիրկը... Նրանց մեջ մեզ ծանոթ, նույնիսկ մեզ համար թանկ մարդիկ կան: Այդպիսիներին եղբայրաբար, առանց քարոզախոսության կուզեի ասել՝ սթափվեք եւ դարձի եկեք... Եհովան ու նրա «վկաները» աշխարհում առանց ձեզ էլ յոլա կգնան, իսկ ձեզ ծնած, սնած ժողովրդին դուք ձեր բռնած ճանապարհով միայն նոր տառապանքներ կպատճառեք: Ուրացողի ծանր խաչ ռան մի վաստակեք...

ԳԵՂԱՄ ՄԻՐՏՕՅԱՆ

Հանրապետականները բռնում են «ցուլի պոզերից»

Ներխորհրդարանական քաղաքական դաշտը հստակեցման շրջապտույտի առջեւ

Իր ստեղծման պահից «Ագրոարդյունաբերական ժողովրդական միավորում» պատգամավորական խումբն ԱԺ-ում ձեռք էր բերել համեմատաբար անկախ կարգավիճակ, բացառապես հանձին խմբի ղեկավար, Քաղաքացիների միության նախագահի Հմայակ Հովհաննիսյանի: Այս պատգամավորը, որը Կարեն Դեմիրճյանի մտերիմ համախոհներից էր, վերջինիս ողբերգական սպանությունից, «Միասնություն» դաշինքում սկսված մակընթացություններից հետո դուրս էր եկել դաշինքից, իրեն այլախոհ հռչակեց եւ փորձում էր խմբի գործունեությանը եւս նման ուղղություն հաղորդել:

Իհարկե, դա շատ դեպքերում բախվում էր մեծամասնական ընտրացուցակներով անցած պատգամավորներից կազմված խմբի որոշ անհատների եւ քաղաքական մեծամասնության շահերին, որի պատճառով մերթ ընդ մերթ խումբը լուծարելու, պառակտվելու մասին արհեստական տպավորություն էին ստեղծում: Մինչ այս նստաշրջանի սկիզբը լուրջ հաջողություններ հասնել վերջիններիս չհաջողվեց: Բեկումը տեղի ունեցավ հենց առաջին նիստերի ժամանակ, երբ տարօրինակ զուգադիպությամբ խմբից երկու անդամներ մտել էին «Օրինաց երկիր» կուսակցություն:

Այս պատգամավորների դուրս գալու դեպքում խումբը մնում էր 9 պատգամավորով, որը խմբի ստեղծման նվազագույն ներքին սահմանից՝ 10 անդամից ցածր էր, եւ նրանք շատ լավ հասկանում էին իրենց այդ առավելությունը:

Հարցը միայն այն է, թե ինչու հենց հիմա նրանք վճռական «ճակատամարտի» կոչնակ հնչեցրին: Պատճառը թերեւս սառը հաշվարկներն էին. «Օրինաց երկիրը» իշխանական թեւի այն երեք կուսակցություններից մեկն էր, որն ընտրական կենտրոնական տարածքային եւ մարզային հանձնաժողովներում լուրջ տեղեր զբաղեցրեց՝ այդպիսով վերջնականապես հաստատելով ընտրությունները վերահսկելի դարձնելու եւ լուրջ հավակնությունների իր տրամադրվածությունը: Եվ քանի որ ընտրական հանձնաժողովներում ղեկավար պաշտոններ ստանալը չէր կարող համաձայնեցված չլինել քաղաքական մեծամասնության՝ ՀՀԿ-ի եւ ՀՅԴ-ի հետ, ուստի հասկանալի էր, որ «Օրինաց երկիրն» այդ ուժերի հետ համագործակցում է: Դրանից լավ հեռանկար մեծամասնականով անցած այդ պատգամավորները չէին կարող պատկերացնել եւ նրանց համար լավ ծառայություն կարող էր լինել քաղաքական մեծամասնության առջեւ հրապարակից մեկուսացնել ոչ այնքան ցանկալի համարվող Հմայակ Հովհաննիսյանին, ինչը եւ նրանք արեցին մեծ ջանադրությամբ՝ անգամ անտեսելով հասարակական հետաքրքրությունները: Ըստ Հ. Հովհաննիսյանի, այդ երկու պատգամավորները հայտարարել են, թե չեն ընդունում «Արմենտելին» մենաշնորհից զրկելու իր տեսակետները, որոնք ինքը ներկայացնում էր խմբի անունից: Համաձայնենք՝ պատճառաբանությունն ինքնին հետաքրքրական է, քանի որ սա առաջին դեպքն է, որ քաղաքական հարթության որեւէ գործիչ մենաշնորհին փաստորեն կողմնակից է իրեն հռչակում:

Ինչեւէ, քաղաքական մեծամասնությունն ընտրություններից առաջ լուծեց «այլախոհի» խնդիրը, եւ միակ խոչընդոտը կարող էր հանդիսանալ «Միասնություն» խմբակցության ՀԺԿ-ական թեւը, որի հետ խնդիրներն անպակաս էին անգամ ներխմբակցային հարաբերություններում՝ վերջինիս լիակատար մեկուսացման պայմաններում: ՀԺԿ-ականները երբեք առիթը բաց չէին թողնում որպես «Միասնություն» խմբակցության մաս տեղեր պահանջել ՀՀԿ-ից, որի մերժումն անմիջապես շահարկման առարկա էր դառնում:

Այսպիսով, ՀՀԿ-ն առնվազն միայն երջանիկ կարող էր լինել ՀԺԿ-ի՝ խմբակցությունից վերջնականապես դուրս գալու համար, սակայն այդ կուսակցության 7 պատգամավորները խորհրդարանում բավարար չէին խումբ ձեւավորելու, իսկ խմբակցություն ստեղծելու իրավունք նրանք չունեին: Այդ հարցում անգնահատելի էր Մանուկ Գասպարյանի, Շավարշ Քոչարյանի եւ Սմբատ Եղիազարյանի մոտեցումը՝ միանալ ՀԺԿ-ականներին եւ խումբ ձեւավորել: Այսպիսով, ՀԺԿ-ն ռեալ հնարավորություն ստացավ խորհրդարանում եւս ակտիվ գերակատարություն ունենալ, ինչը մեծ առավելություն է նախընտրական շրջանում:

Հմայակ Հովհաննիսյանին ասպարեզից հեռացնելով եւ նրա նախկին ղեկավարությամբ խումբն իրենց կողմը շրջելով, ինչպես նաեւ ՀԺԿ-ին «Միասնություն» խմբակցությունից անկաշկանդ դուրս գալու հնարավորություն ընձեռելով՝ քաղաքական մեծամասնությունը ե՛ւ իր, ե՛ւ ընտրողների համար կարեւոր գործ կատարեց՝ հստակություն մտցնելով ներխորհրդարանական քաղաքական հարթությունում: Դրա շնորհիվ արդեն հստակ կարելի է ասել, որ խորհրդարանում այսօր ընդգծված ընդդիմադիր երկու խումբ է գործում՝ ի դեմս «Ժողովրդի ձայն»-ի եւ «Հայաստան»-ի, երեք խմբակցություն՝ ԱԺՄ, «Իրավունք եւ միաբանություն», Կոմկուս: Մյուս բոլոր խումբ-խմբակցությունները ներկայացնում են իշխանական ճամբարը:

Սակայն այդքանով ՀՀԿ-ն չսահմանափակվեց: ՀԺԿ-ի դուրս գալուց հետո «Միասնություն» խմբակցության մյուս՝ ԺԴԿ թեւին իրեն ավելի «հավատարիմ» դարձնելու շարժառիթով քաղաքական մեծամասնությունն այդ կուսակցությանը հանձնեց ոչ ավել, ոչ պակաս՝ ԱԺ Վերահսկիչ պալատի նախագահի պորտֆելը, ընդ որում, զուտ պրոֆեսիոնալ առումով առաջադրելով ոչ այնքան էլ հաջող թեկնածություն՝ Գագիկ Ոսկանյան: Այսպիսով, ՀՀԿ-ն ամրացրեց իր դիրքերը ե՛ւ խմբակցության ներսում, ե՛ւ դրանից դուրս:

Սակայն պետք է եզրակացնել, որ եթե նախորդ բոլոր դեպքերում կատարված դիրքային փոփոխություններն ու դաշտի հստակեցումն անհրաժեշտ էին, վերջին՝ կադրային հարցում ընտրությունն ու մոտեցումն ակնհայտ տեղին չէր: Առաջիկա շրջանում դրա թողած հետեւանքները թերեւս այդքան էլ զգալի չլինեն: Սակայն, հատկապես հաջորդ գումարման խորհրդարանում, ՀՀԿ-ի եւ ԺԴԿ-ի հնարավոր մուտք գործելուց հետո, ինչպես ասում են, այդ ուժերը սեփական քահերով փորած փոսն են ընկնելու, քանի որ խնդիրը վերաբերում է ոչ ավել, ոչ պակաս կոռուպցիոն երեւույթների դեմ պայքարին: Եթե նոր նախագահությամբ Վերահսկիչ պալատին նոր բացահայտումներ կատարել չհաջողվի եւ անգործության մատնվի, ապա ՀՀԿ-ն երբեք չի կարող հանել ընդդիմադիրների համար իր իսկ պատրաստած այդ հիանալի մասի փաքաքանը:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

«Երեւանցի»-ների պայքարը ինտերնացիոնալ Բաքվում

Հուսանք, որ միջկլանային պայքարում Ադրբեջանը չի գլորվի քաոս

Հեյդար Ալիեւի հարազատ եղբայրը՝ Ջալալը, մի քանի տարի առաջ դատական հայց ներկայացրեց «Գեյրաթ» կուսակցության ղեկավար Աշրաֆ Մեհթիեւի դեմ. վերջինս Ալիեւների գերդաստանին հրապարակավ անվանել էր քուրդ։ Ադրբեջանում երբեք չեն դադարել ասեկոսեները, թե իբր Ալիեւների ընտանիքը սերում է քրդական ցեղից, ոմանք էլ համոզված պնդում են, թե Հեյդարի մայրը հայ է։

Հակասական է Հ. Ալիեւի կենսագրությունը. խորհրդային տարիներին, երբ նա ՊԱԿ-ի գեներալ էր, ապա Ադրբեջանի կոմկուսի առաջին քարտուղար, ԽՍՀՄ Նախարարների խորհրդի նախագահի առաջին տեղակալ, կենսագրականում նշվում էր, թե ծնվել է 1922 թ. Հայկական ԽՍՀ Սիսիանի շրջանում։ Կայսրության փլուզումից հետո սրբագրումներ կատարվեցին. Ալիեւի պաշտոնական ինտերնետային սայթում գրված է, որ ծնվել է «1923 թ., հնադարյան Նախիջեւան քաղաքում, բանվորի ընտանիքում»։

Այնքան էլ էական չէ, թե որտեղ է ծնվել Ալիեւը՝ Սիսիանո՞ւմ, թե՞ Նախիջեւանում։ Ալիեւն Ադրբեջանի իշխանական համակարգում նախիջեւանյան-հայաստանյան կլանի կարկառուն առաջնորդն է։ Ադրբեջանցի լրագրողուհի Իրադա Հուսեյնովայի լրագրողական հետաքննությունը պարզել է, որ նախարարների ավելի քան 70 տոկոսը նախիջեւանյան-հայաստանյան կլանից է, այսինքն՝ տարբեր ժամանակներում նրանք կամ նրանց հայրերը բնակվել են Նախիջեւանում կամ Հայաստանում, քաղաքական գործիչների՝ ընդդիմադիր թե իշխանամետ, ավելի քան 80 տոկոսն է այդ կլանից, ուժային կառույցների եւ շրջանային վարչակազմերի ղեկավարների ավելի քան 60 տոկոսը։ Նշենք մի քանիսին. Հեյդար Ալիեւ, Մուրթուզ Ալեսքերով (Մեջլիսի նախագահ), Արթուր Ռասիզադե (վարչապետ), Ալի Ինսանով (առողջապահության նախարար), Միսիր Մարդանով (կրթության նախարար), Աբուլֆազ Էլչիբեյ (նախկին նախագահ), Ռասուլ Գուլիեւ (Մեջլիսի նախկին նախագահ) եւ այլն։

Ադրբեջանում առկա են երեք հիմնական կլաններ, որոնց միջեւ էլ ընթանում է իշխանական պայքարը. նախիջեւանյան-հայաստանյան, ղարաբաղա-ղազախյան եւ Բաքվի խմբակցություններ։ Վերջինիս առաջնորդը նախկին նախագահ Այազ Մութալիբովն էր եւ է, ղարաբաղա-ղազախյան կլանից նշենք մի քանի անուններ. «Մուսավաթի» առաջնորդ Իսա Գամբար, նախկին ՆԳ նախարար Իսկանդեր Համիդով, Չինաստանում Ադրբեջանի նախկին դեսպան Թամերլան Ղարաեւ, Իրանում ապաստան գտած Մահիր Ջավադով եւ այլն։

Անդրադառնանք նախիջեւանյան-հայաստանյան կլանին, քանզի այսօր Ադրբեջանը նրանց լծի տակ է։ Բաքվի խմբակցության եւ նախիջեւանյան-հայաստանյան կլանի հարաբերությունները հատկապես սրվեցին 1988-90-ական թթ.։ Մինչեւ այսօր այս կլանի որոշ ներկայացուցիչներ իրենց համարում են «երեւանցի» (երեւանցիներ), նկատի ունենալով, որ մի ժամանակ իրենց նախնիները եղել են Երեւանի խանության բնակիչներ։ 1988 թ., երբ հայաստանաբնակ ադրբեջանցիները սկսեցին հեռանալ Ադրբեջան, հատկապես Բաքվում նրանց ընդունում էին դժգոհությամբ՝ համարելով գավառական։ Հակառակը՝ «երեւանցի»-ներն իրենց համարում էին իսկական ադրբեջանցիներ, քանզի, ապրելով հայկական միջավայրում, պահպանել էին լեզուն, սովորույթները, մինչդեռ Բաքվում ադրբեջանցիների մեծ մասը խոսում էր ռուսերեն։ Իրադա Հուսեյնովան գրում է. «Հայաստանից եկածները միշտ գիտակցել են, որ ապրում են ոչ իրենց հողի վրա, ենթագիտակցորեն պատրաստ էին, որ վաղ թե ուշ ստիպված են լքել բնակեցված վայրերը։ Եվ երբ վերջապես դա տեղի ունեցավ, նրանք հասկացան, որ ամեն ինչ պետք է անել չհայտնվելու «խաղից դուրս» վիճակում։ Հենց այդ պատճառով էլ նրանք դարձան այն ուժը, որը գլխավորում էր Բաքվի հայերի ջարդերը, բնակարանների զավթումը»։

Ճիշտ է, այսօր Ադրբեջանում իշխում է «երեւանցի» կամ նախիջեւանյան-հայաստանյան կլանը, սակայն կլանի ներսում առկա են տարաձայնություններ։ Այդ տարաձայնությունները խորացան Հեյդար Ալիեւի առողջական վիճակի վատթարացմանը զուգահեռ։ Դեռ 1993 թ., երբ Ալիեւը զինվորական, ապա պետական հեղաշրջման արդյունքում դարձավ նախագահ, Բաքվում ձեւավորվել էր «երեւանցի»-ների միությունը՝ «Աղիդաղը», որի հիմնադիրը առողջապահության նախարար Ալի Ինսանովն է։ Վերջինս, ըստ ադրբեջանական մամուլի, Բաքվում ունի 250.000 դոլար արժողությամբ տուն, 2 մլն դոլար արժողությամբ «վիլլա» Գերմանիայում, սեփական կլինիկա Իսրայելում, դեղատների ցանց Բաքվում, 65.000 դոլարանոց սեւ ջիփ։ Կրկին ըստ ադրբեջանական մամուլի, Ինսանովը համակարգում էր Ռուսաստանի դեմ մարտնչող չեչեն ահաբեկիչների ապաքինումն Ադրբեջանի հիվանդանոցներում։ Իշխանական պայքարում Ինսանովի կողքին են կարկառուն «երեւանցի»-ներ Մուրթուզ Ալեսքերովն ու Միսիր Մարդանովը։ 2001 թ. մայիսին, փաստորեն, նախիջեւանյան-հայաստանյան կլանը պառակտվեց. «գորշ կարդինալ» Ռամիզ Մեհթիեւը ձեւավորեց «երեւանցի»-ների նոր միություն՝ «Երիվան բիրլիյին»։ Ըստ էության, պայքարի երկու ճակատները ղեկավարում են Ալիեւի աշխատակազմի ղեկավար Մեհթիեւը եւ առողջապահության նախարար Ինսանովը, որոնց թշնամությունն այլեւս գաղտնիք չէ Բաքվում։

2003 թ. աշնանը Ադրբեջանում սպասվում են նախագահական ընտրություններ։ Հաշվի առնելով Հայաստան-Ադրբեջան հակամարտությունը, ԼՂ հարցի առկախ վիճակը, մեզ համար կարեւոր է, թե ո՞ւմ հետ ենք գործ ունենալու։ Թվում է, Երեւանը եւ Ստեփանակերտն Ադրբեջանում նախագահի աթոռին կցանկանային տեսնել Հեյդար Ալիեւին կամ էլ որդուն՝ Իլհամին։ Հայաստանի եւ ԼՂՀ-ի համար կարեւոր է կայուն, կանխատեսելի Ադրբեջանը, իսկ Ալիեւն իր գործունեությամբ ապացուցել է, որ կարող է ապահովել Ադրբեջանի կանխատեսելիությունը։ Ընդհանրապես, հաշվի առնելով, որ ադրբեջանցիների մեջ առավել չափավոր եւ գրագետ զանգվածը հենց «երեւանցի»-ներն են, հայերիս համար ընդունելի կլիներ հենց նախիջեւանյան-հայաստանյան կլանի որեւէ ներկայացուցչի գահակալությունը Բաքվում։ Անշուշտ, կարող են բերվել կռվաններ, թե Ալիեւի նախագահության տարիներին Ադրբեջանը թաղվել է կոռուպցիայի մեջ, ֆիզիկական եւ բարոյական ճնշումներ են բանեցվել ԶԼՄ-ների, ընդդիմադիր գործիչների նկատմամբ, վերջերս դաժանաբար ճնշվեցին Նարդարանցիների սոցիալական պահանջները եւ այլն։ Սակայն սրանք Ադրբեջանի խնդիրներն են, ոչ Հայաստանը, ոչ ԼՂՀ-ն իրավունք չունեն միջամտելու հարեւան պետության «խոհանոցին»։

Եվ ամենագլխավորը՝ Հեյդար Ալիեւն ապացուցել է, որ ի վիճակի է խաղաղ ճանապարհով շարունակել ղարաբաղյան խնդրի կարգավորումը։

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Կարեւոր քայլ երկու Կորեաների միավորման ճանապարհին

ԿԺԴՀ-ն եւ Հարավային Կորեան կիրակի օրը համաձայնության են եկել Կորեական թերակղզու հյուսիսի եւ հարավի միջեւ երկաթուղային եւ ճանապարհային հաղորդակցությունը վերականգնելու շուրջը։ 1953 թվականից երկու Կորեաները բաժանող ապառազմականացված գոտու Պանմունջոմ վայրում կողմերի զինվորականները 14 ժամ տեւած բանակցությունների ավարտին մասնավորապես որոշել են վերագործարկել կորեական պատերազմից ի վեր չգործող Սեուլ-Փենյան երկաթգիծը։

«Լիբերասիոն» թերթը տեղեկացնում է, որ համաձայնագիրը պաշտոնապես ստորագրվելու է առաջիկա չորեքշաբթի։ Դրանից հետո աշխատանքները շարունակվելու են։ Հարավային Կորեան համաձայնել է ֆինանսավորել ամբողջ երկաթգծի վերաբացման ծախսերը։ Նա մի քանի ամիս առաջ ավարտել է երկաթգծի իր մասի վերականգնումը եւ արդեն բացել է սահմանամերձ Դորասանի երկաթուղային կայարանը։ ԿԺԴՀ-ի ստալինյան վարչակարգն անցյալում քանիցս խոստացել էր վերագործարկել երկաթգիծը, բայց հետո դրժել էր խոստումը։

Կիրակի օրը ձեռք բերված համաձայնությունը, սակայն, ավելի լուրջ է համարվում, քանի որ առկա են երկու Կորեաների մերձեցման նախանշաններ։ Մասնավորապես, սեպտեմբերի 7-ին տեղի ունեցավ երկու երկրների ֆուտբոլի հավաքականների հանդիպում, արձանագրվեց ընտանիքների վերամիավորման եւս մեկ դեպք, իսկ ամսի 17-ին Ճապոնիայի վարչապետ Կոիձումին պատմական այց կկատարի Փենյան։

ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

Կարաչիում ձերբակալվել է սեպտեմբերի 11-ի կազմակերպիչներից մեկը

Իսկ Բուֆալոյում բացահայտվել է «Ալ Ղաիդայի» բջիջ

Ուրբաթ երեկոյան ԱՄՆ արդարադատության նախարարությունը հայտարարեց, որ Պակիստանի Կարաչի քաղաքում ձերբակալվել է 30-ամյա եմենցի Ռամզի բեն ալ Շիբը, որը համարվում է սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությունների գլխավոր կազմակերպիչներից մեկը։ Իսկ շաբաթ օրը Բուֆալոյում (Նյու Յորքի նահանգ) իշխանությունները մամլո ասուլիսում հաստատեցին, որ նույն քաղաքում բացահայտվել է «Ալ Ղաիդայի» բջիջ։ Այսպիսով, ԿՀՎ-ն եւ ՀԴԲ-ն նվազ քան 24 ժամվա ընթացքում զեկուցեցին հակաահաբեկչական պայքարում ձեռք բերված 2 խոշոր հաջողությունների մասին։ Համառոտակի անդրադառնանք երկուսին էլ։

«Մոնդ» թերթը տեղեկացնում է, որ եմենցի Ռամզի բեն ալ Շիբին սեպտեմբերի 11-ին Կարաչիում ձերբակալել են պակիստանյան ուժերը՝ ՀԴԲ-ի եւ ԿՀՎ-ի օժանդակությամբ։ Նախորդ օրը քաղաքի մի բնակարանից արբանյակային կապի հեռախոսազանգ էր կալանվել։ Խուզարկության պահին բնակարանը դատարկ է եղել, բայց հայտնաբերվել են արբանյակային հեռախոս, 4 անհատական համակարգիչ եւ 350 հազար ռուփի գումար։

Ձերբակալությունից մի քանի օր առաջ Ռամզի բեն ալ Շիբը արաբական «Ալ Ջազիրա» հեռուստաընկերությանը տված հարցազրույցում պարծեցել էր, որ 1999 թվականից մասնակցել է սեպտեմբերի 11-ի գրոհների կազմակերպմանը։ «Օդաչուները հերոսական քայլեր կատարեցին։ Նրանք հաջողության հասան, քանի որ թշնամին տկար է», հայտարարել էր նա։

«Լիբերասիոն» թերթի տվյալներով, Ռամզի բեն ալ Շիբը ներկայումս պահվում է Պակիստանում։ Ամերիկացիները պահանջում են նրան արտաքսել ԱՄՆ, որպեսզի հնարավոր լինի հարցաքննություն սկսել։ 30-ամյա եմենցուն հաճախ անվանում են «20-րդ օդաչու», որն ինչ-ինչ պատճառներով չի մասնակցել սեպտեմբերի 11-ի օդային գրոհներին։

Ինչ վերաբերում է «Ալ Ղաիդայի» բջջի բացահայտմանը, հաղորդվում է, որ Բուֆալոյում ձերբակալվել են ԱՄՆ-ում ծնված 5 եմենցիներ։ Նրանք մեղադրվում են «ահաբեկչական խմբին աջակցելու» մեջ։ 2001 թ. ամռանը հինգն էլ մարզվել են Ղանդահարից ոչ հեռու ընկած «Ալ Ֆարուք» ճամբարում, ուր հաճախել էր նաեւ անցյալ տարեվերջին ձերբակալված ամերիկացի թալիբ Ջոն Ուոլքեր Լինդը։ ՀԴԲ-ի տվյալներով, 5 եմենցիները «Ալ Ֆարուքից» ԱՄՆ են գործուղվել նոր ահաբեկչություններ նախապատրաստելու։ Ամերիկյան իշխանությունների տվյալներով, եմենցի ահաբեկիչներն անմիջական կապեր են ունեցել Ուսամա բեն Լադենի հետ։

Հնդկական Քաշմիրում ընտրություններն ուղեկցվում են իսլամիստների ահաբեկչություններով

Քաշմիրի հնդկական մասում՝ Ջամուի ու Քաշմիրի նահանգում, երեկ սկսված շրջանային ընտրություններն անցնում են սպանությունների, ահաբեկումների եւ զեղծարարության վտանգի պայմաններում։ «Լիբերասիոն» թերթը տեղեկացնում է, որ ընտրություններն անցկացվում են 4 փուլով եւ ավարտվելու են հոկտեմբերի 8-ին։ Դրանց նպատակն է նորացնել նահանգային ժողովի կազմը, որը 1996 թվականից գլխավորում է «Ազգային խորհրդաժողով» հնդկամետ կուսակցությունը։

Վերջին 13 տարիներին Պակիստանի աջակցությունը վայելող իսլամիստ անջատականները նահանգում պարբերաբար փորձում են ապստամբություններ հրահրել։ Այժմ էլ նրանք ահաբեկում են ընտրություններին մասնակցող 5,6 միլիոն անձանց։ Դելին նահանգում իր իշխանությունն ամրապնդելու նպատակով ցանկալի է համարում ընտրողների զանգվածային մասնակցությունն ընտրություններին։ Առավելապես մահմեդականներով բնակեցված Ջամուի ու Քաշմիրի նահանգը արդեն հինգ տասնամյակ լարվածության պատճառ է հնդկա-պակիստանյան բանակցություններում։

Արդեն ընտրարշավի ընթացքում իսլամիստների գործադրած բռնությունները ու ահաբեկչությունը ահուսարսափի մթնոլորտ են ստեղծել, եւ այսօր դիտորդներից շատերը ենթադրում են, թե ընտրողներից քչերը կհամարձակվեն մասնակցել քվեարկությանը, չնայած ընտրական տեղամասերի անվտանգության ապահովման նպատակով 100 հազար ոստիկանների եւ զինյալների տեղաբաշխմանը։

Օգոստոսի սկզբից նահանգում անջատականների զինյալ խմբերն սպանել են 440 անձանց, այդ թվում 25 քաղաքական ակտիվիստների։ Իսլամիստ անջատականները ձգտում են Հնդկական Քաշմիրը միացնել հարեւան Պակիստանին եւ սպառնում են սպանել Դելիի կազմակերպած ընտրությունների բոլոր մասնակիցներին։ Արդեն սպանվել են նահանգային ժողովի երկու թեկնածուներ, որոնցից մեկը նահանգի նախարարներից է։ Անցյալ կիրակի սպանվեցին 2 ոստիկաններ եւ հրկիզվեցին 3 ընտրական տեղամասեր։

Օդուժի եւս մեկ հարված Իրաքին

Իրաքը հայտարարել է, որ ԱՄՆ-ի եւ Մեծ Բրիտանիայի ռազմօդանավերը կիրակի օրը հերթական անգամ ռմբակոծել են երկրի հարավը։ «Տեղական ժամանակով 9,35-ին ամերիկյան եւ բրիտանական օդանավերը խախտեցին մեր օդային տարածքը։ Քուվեյթում տեղաբաշխված ռազմակայաններից նրանք 38 թռիչք կատարեցին», հայտարարեց Իրաքի զինված ուժերի մամլո քարտուղարը երկրի պաշտոնական լրատվական գործակալության թղթակցին, ավելացնելով, որ «Դիխիջարի մարզում ռմբակոծվել են քաղաքացիական եւ ռազմական շինություններ»։

Ֆլորիդայի նահանգի Տամպա քաղաքում ԱՄՆ զինված ուժերի գլխավոր հրամանատարությունը հաստատել է այդ տեղեկությունները, ավելացնելով, թե օդային գրոհներն «Իրաքի վերջին գործողությունների պատասխանն են»։ Ըստ Ռոյթեր գործակալության, ամերիկա-բրիտանական ռազմօդանավերը ճշգրիտ նշանակության զենք են օգտագործել Բաղդադից 260 կմ հարավ ընկած Թալիլ քաղաքի հակաօդային պաշտպանության կայանքների դեմ։

Պ. Ք.

ՄՇԱԿՈՒՅԹ

Ճակատագիրը նրան բերել էր Հայաստան

Թինան հաստատում է իրեն ոչ միայն կոլաժի ժանրում

Կոլաժը չափազանց յուրահատուկ ժանր է արվեստում: Բարդ, առեղծվածային, երբեմն նաեւ անհասկանալի շատերի համար, բայց միաժամանակ հետաքրքիր մտքեր առաջացնելու, քննարկումների տեղիք տալու իր բնույթով: Կոլաժը անսահման երեւակայություն է պահանջում ինչպես պատրաստող արվեստագետներից, այնպես էլ պատրաստի արտադրանքը դիտող հանդիսականից: Այդ ժանրի ամերիկահայ արվեստագետներից Թինա Բաստաջյանն այժմ գտնվում է Երեւանում

Arts Link/CEC արվեստի բնագավառում միջազգային համագործակցություն հետապնդող կազմակերպության դրամաշնորհով եւ «Հայ Արտ» մշակութային կենտրոնում (տնօրեն Նորայր Այվազյան, ծրագրային տնօրեն Ռուբեն Արեւշատյան) մի խումբ երիտասարդների սովորեցնում է կարճամետրաժ ֆիլմերի (հատկապես կոլաժային ժանրի) նկարահանում եւ մոնտաժում կատարել:

Թինան ութ այլ ամերիկահայ արվեստագետների հետ այս տարվա մարտի 8-ից մինչեւ ապրիլի 26-ը մասնակցել է Չիկագոյի «Բիկոն սթրիթ» պատկերասրահում բացված «Ժառանգություն: Պատկերներ լռեցված Ցեղասպանությունից այն կողմ» խորագրով ցուցահանդեսին (տես **«Ազգի»** փետրվարի 13-ի համարը), որտեղ ներկայացված էին ամենատարբեր ժանրերի (նկարչություն, լուսանկարչություն, քանդակագործություն, եռաչափ կոլաժ եւ այլն) ստեղծագործություններ:

«Կոլաժի ժանրում ես տեսնում եմ մածնի մակարդի կամ մերանի գաղափարը, որտեղ պատրաստի արտադրանքից մի փոքր մասնիկ օգտագործվում է ստանալու նոր արտադրանք, որն իր հերթին հետագայում ծառայում է որպես մի ամբողջականություն, որից դարձյալ մի մասնիկ վերցնելով կարող ես ստեղծել մի նոր արտադրանք: Եվ այսպես շարունակ», բացատրում է Թինան մեր հանդիպման ժամանակ: «Հայ Արտ» կենտրոնում նա պարապում է 17-23 տարեկան ութ ուսանողների հետ, որոնք իրենց ընտրած մասնագիտություններին առընթեր հետաքրքրվում են նաեւ ֆիլմեր պատրաստելու եւ մոնտաժի աշխատանքներով:

Փորձարարական կամ ավելի ճիշտ ոչ-ավանդական ժանրի կինոնկարների ստեղծումով Թինան զբաղվում է մոտ 15 տարի: Առաջին կոլաժը պատն է պատրաստել 1905-08 թվերի իրական նկարի (որտեղ պատկերված են եղել իր մեծ հայրն ու մայրը, ինչպես նաեւ մորաքույրերը) վրա, ավելացնելով գերդաստանի մյուս անդամների նկարները: Թինային հրապուրել է գաղափարը եւ չնայած ընտանիքն իր առաջին փորձերին թերահավատությամբ է վերաբերվել, հետագայում, սակայն, երբ 19 րոպեանոց «Ճակատագիր» ֆիլմն է պատրաստել եւ արժանացել մրցանակների, հասկացել է իր նախասիրությունները եւ փորձել չխանգարել իրականացնելու իր մտահղացումները:

«Ճակատագիրը» փաստորեն դարձավ նաեւ իմ ճակատագիրը», պատմում է Թինան: Ցարդ ֆիլմը 3 մրցանակ է ստացել: Առաջին անգամ 2001 թվին Սան Ֆրանցիսկոյի 44-րդ միջազգային կինոփառատոնում ցուցադրվելով, որպես առաջին դեմքով պատմված վավերագրական ֆիլմ, արժանացել է հատուկ պատվոգրի: Երկրորդ մրցանակը շնորհվել է Երեւանում անցյալ տարի որպես լավագույն վավերագրական ֆիլմ արվեստների խրախուսման «Արփա» հաստատության կողմից: Իսկ երրորդ՝ ժյուրիի հատուկ մրցանակին ֆիլմն արժանացել է Նյու Ջերսիում կայացած «Թոմաս Էդիսոն Բլեք Մարիա» ֆիլմերի փառատոնում:

«Ճակատագիր» ֆիլմը «եղերգական բանաստեղծություն» է անվանել Սան Ֆրանցիսկոյի կինոփառատոնի կազմակերպիչներից՝ Մարկ Ֆոքսը: Դա լռության մատնված տեղահանությունների, հիշողությունների, կարոտի մի սերնդից մյուսին փոխանցված պատմություն է, որը դիտողին մղում է ճանաչել իրեն եւ իր տեղը գտնել այս բազմագույն աշխարհում:

«Ի դեպ, «Ճակատագիրն» այս օրերին՝ սեպտեմբերի 8-13-ը Մայնցի (Գերմանիա) համալսարանի դահլիճում ցուցադրվեց «Միջինարեւելյան ուսումնասիրությունների առաջին համաշխարհային կոնգրեսի» շրջանակներում անցկացվող ֆիլմերի փառատոնի ընթացքում: Դրան մասնակցում էին արաբական, իրանական, քրդական, թուրքական, պաղեստինյան եւ իսրայելյան ֆիլմեր նկարահանված համապատասխան երկրներում կամ սփյուռքում: «Ճակատագիրը» միակ հայկական թեմայով ֆիլմն էր», ասում է Թինան:

- Իսկ դրանից առաջ ի՞նչ ֆիլմեր եք նկարահանել:

- Մի քանի կարճամետրաժ ֆիլմեր, որոնցից առավել հայտնին «Կամքած այստեղն» է կամ «Արհամարհվածը», որը պատմում է համայնքում իր տեղը չգտած մի երիտասարդ աղջկա մասին, այն դեպքում, երբ մի օտարական առավել յուրային է զգում իրեն այնտեղ:

Ֆիլմը որոշ առումով կենսագրական կարելի է համարել, քանի որ Թինան հայերեն չի խոսում, բայց զգում է ու ապրում այն ամենով, ինչ կապվել է սանձամյակներ առաջ եւ փոխանցվել իրեն որպես ժառանգություն: Ծնողները հոր կողմից Տիգրանակերտից են եղել, իսկ մոր կողմից՝ Սեբաստիայից: Մեծ տատը՝ եղեռնից միակ վերապրողը, նախ Հալեպ, ապա Կուբա է անցել: Այնուհետեւ ընտանիքը տեղափոխվել է Նյու Ջերսի եւ ի վերջո հաստատվել Կալիֆոռնիայում: Թինան ավարտել է Սան Ֆրանցիսկոյի պետական համալսարանի կինոյի բաժինը՝ մասնագիտանալով փորձարարական, տեսական եւ ոչ-ավանդական ֆիլմերի նկարահանման ժանրում:

- Այդ ասպարեզում ի՞նչ կասեք Փարաջանովի եւ Փելեշյանի մասին:

- Մեծապես տպավորված եմ նրանց ֆիլմերով: Նրանց «տարածական մոնտաժները» եւ պատկերները «լսելու» ու ձայնն ու հնչյունը «տեսնելու» տեսության կիրառումները խիստ հետաքրքրական են եւ ուսանելի:

- Առաջի՞ն անգամ եք Հայաստանում:

- Ոչ: Առաջին անգամ 2000 թվի աշնանն այցելեցի Հայաստան՝ մասնակցելու Հայ կանանց միջազգային ասոցիացիայի (AIWA) կոնֆերանսին: Դրանից առաջ ինտերնետի միջոցով կապ էի հաստատում «Հայ Արտ» մշակութային կենտրոնի հետ: Նրանք հետաքրքրվել էին «Կամքած այստեղ» ֆիլմով:

- Ինչքա՞ն են տեւելու ուսանողների հետ ձեր պարապմունքները եւ ինչո՞վ են ավարտվելու:

- Կուրսը նախատեսված է երեք շաբաթվա համար, որից հետո մոնտաժված ժապավենը կամ ժապավենները համապատասխան ձայնային ընկերակցությամբ ցուցադրվելու են նախ Երեւանում, ապա եւ ամերիկյան մի քանի քաղաքներում: Հավանական է, որ հետագայում դրանք մասնակցեն նաեւ փառատոների եւ արվեստի այդ ժանրի կոնֆերանսների: Հիմնական նպատակը այդ ասպարեզում երկխոսություն, համագործակցություն ստեղծելն է եւ նորանոր արտահայտչամիջոցների որոնումն ու ըմբռնումը:

Կոլաժներից մեկում Թինա Բաստաջյանը որպես նշանաբան օգտագործել է գրող Անաիս Նինի խոսքերը. «Հետո եկավ ժամանակը, երբ կոկոնում փակված մնալու ռիսկն ավելի ցավոտ էր, քան բացվել-ծաղկելու ռիսկը»: Կարծում եմ, դրանք շատ բնորոշ են իրեն ոչ միայն կոլաժի ժանրում, այլեւ հայկական համայնքում (լինի սփյուռքում թե հայրենիքում) հաստատվելու առումով:

Հարցազրույցը վարեց
ՀԱԿՈԲ ՏՈՒՆԱՅԵԱՆԸ

Թանգարան հանձնվեց հայ գրականության երկու արաբերեն թարգմանություն

Երեւանի Եղիշե Չարենցի անվան գրականության եւ արվեստի թանգարան հանձնվեց Եղիշե Չարենցի բանաստեղծությունների ընտրանու ու Հովհաննես Շիրազի «Հուշարձան մայրիկիս» գրքի արաբերեն թարգմանության մեկական օրինակ, որոնց թարգմանությունն անցյալ դարի վերջերին կատարել է հալեպահայ ծանոթ մտավորական Նազար Նազարյանը (1932-1991):

Գրքերը ժամանակին նվիրատուին՝ Արմենպրես գործակալության լրագրող Վանիկ Սանթրյանին է ուղարկել հալեպահայ Հարություն Հարությունյանը, որը Նազարյանի բարեկամներից է: Հետագայում լրագրողը (1989 եւ 1990 թթ.) Հալեպում առիթ է ունեցել հանդիպելու Նազար Նազարյանին, նրա կատարած թարգմանչական աշխատանքի վերաբերյալ հրապարակումներ կատարել Հայաստանի մամուլում:

Ընդունելով նվերը, թանգարանի տնօրեն Հենրիկ Բախչինյանը շնորհակալություն հայտնեց լրագրողին՝ մշակույթի օջախի հավաքածուն հարստացնելու համար:

Նազար Նազարյանը ծնվել է Քեսաբում, ապրել եւ ստեղծագործել Հալեպում: Ավարտել է Դամասկոսի պետական համալսարանի իրավաբանական ֆակուլտետը: Զբաղվել է մանկավարժությամբ: Հայերենից արաբերեն է թարգմանել տասնյակ հատորներ, այդ թվում Վարուժանի «Հացին երգը», Իսահակյանի «Աբու Լալա Մահարին», Էմինի եւ Թեքեյանի հատընտիրները, Չարենցի «Ամբոխները խելագարված» պոեմը, Պերճ Զեյթունցյանի «Ամենատխուր մարդը» պատմությունը:

ՎԱՆԻԿ ՍԱՆԹՐՅԱՆ,
Արմենպրեսի թղթ. «Ազգի» համար

ԵՎՍ ՄԵԿ ԱՍՏՂ ՄԱՐԵՑ

Վախճանվեց Լոլիտա Տորեսը

Բուենոս Այրեսում շաբաթ օրը, 73 տարեկանում վախճանվել է արգենտինացի նշանավոր երգչուհի եւ դերասանուհի Լոլիտա Տորեսը: Այդ մասին տեղեկացնում է ՌԻԱ գործակալությունը: Երգչուհու իսկական անուն-ազգանունն է Բեատրիս Մարիաննա Տորես: Նա արվեստագետի իր կարիերան սկսել է 11 տարեկանից՝ իսպանական երգեր կատարելով մայրաքաղաք Բուենոս Այրեսի «Ավենիդա» թատրոնում: Ապա դերակատարումներով հանդես է եկել թատրոնում, թողարկել ձայնապնակներ, դերերգեր կատարել օպերաներում: 14 տարեկանից նկարահանվել է կինոյում:

Լոլիտա Տորեսը նկարահանվել է ընդհանուր առմամբ 17 կինոֆիլմերում: Աշխարհում նրան մեծ հռչակ բերեց 1954 թ. նկարահանված «Սիրո հասակ» ֆիլմը: Հայ հանդիսականը մոտիկից ճանաչել եւ գնահատել է մեծ երգչուհու արվեստը, որը քանիցս հյուրախաղերով հանդես է եկել Հայաստանում:

Հաղորդվում է նաեւ, որ Լոլիտա Տորեսը թաղվել է Բուենոս Այրեսի «Չիկարիտա» գերեզմանատանը, արգենտինացի դերասանների պանթեոնում:

Պ. Ք.

Ուր ալպիական մանուշակն անմեռ է

Ակսել Բակունցի տուն-թանգարանում

Այնպես է ստացվել, որ մեր ժամանակներում շատ քիչ հոդվածներ ենք հրապարակում մարզերում կատարվող մշակութային իրադարձությունների մասին: Դա օբյեկտիվ պատճառներ ունի: Սակայն չի նշանակում, որ մշակութային կյանքը մարզերում մարել է: Քիչ չեն այն մարդիկ, ովքեր համառորեն շարունակում են իրենց նպաստը բերել հայ մշակութային կյանքին: Նրանցից մեկը Գորիսի Ակսել Բակունցի տուն-թանգարանի հիմնադիր-տնօրեն Քաջիկ Միքայելյանն է (Քաջիկ Դոռունցը):

1968 թ. հունիսին Քաջիկ Միքայելյանին առաջարկվեց ստեղծել Ակսել Բակունցի տուն-թանգարան: Հայ գրականության հսկաներից մեկի՝ Ակսել Բակունցի արվեստի երկրպագուն մեծ ջանքեր թափեց փաստաթղթեր, լուսանկարներ, գրողի անձնական իրերը գտնելու, համակարգելու եւ ներկայացնելու համար: Եվ 1970 թ. սեպտեմբերին տուն-թանգարանն ընդունեց առաջին այցելուներին: Անցած ժամանակում բազմահազար մարդիկ են այցելել թանգարան, առավել մոտիկից ծանոթացել մեծ գրողին: Ցուցադրությանը զուգընթաց կատարվել են գիտական ուսումնասիրություններ, որոնք մինչ օրս էլ շարունակվում են: Չնայած նրան, որ Քաջիկ Միքայելյանը 7 տարի աշխատել է Գորիսի շրջանի կուլտուրայի բաժնի վարիչ եւ 2 տարի խմբագրել է «Բանբեր Գորիսի» թերթը, սակայն առաջնայինը համարել է տուն-թանգարանը: Համոզմունքի խնդիր է: Ինչո՞ւ: Քաջիկ Միքայելյանը դժվարանում է պատասխանել այս հարցին: Եվ ի՞նչ կարելի է պատասխանել:

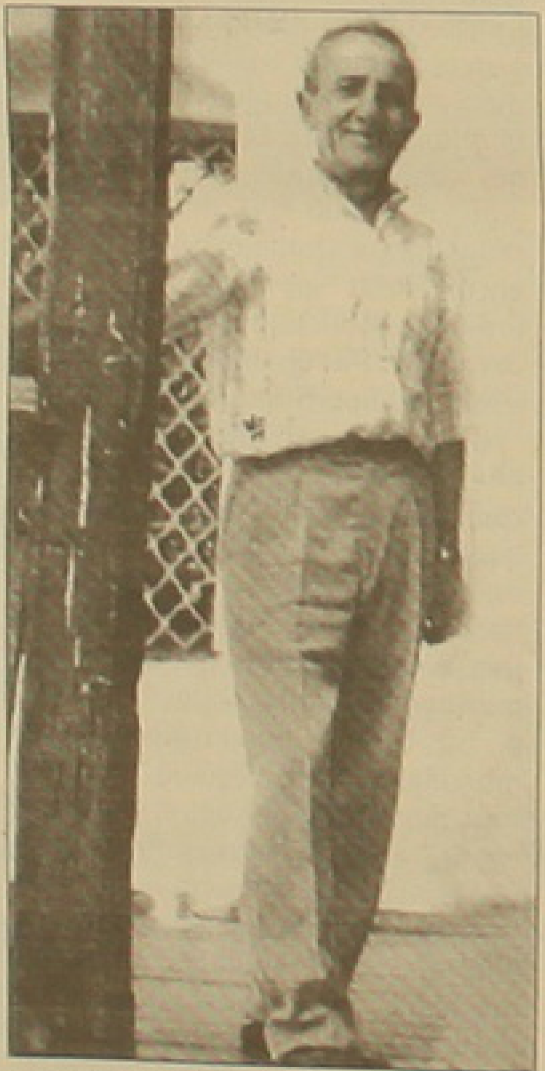

1999 թ. Ակսել Բակունցի տուն-թանգարանը վերջնականապես ստացավ այն տեսքը, որ ունեցել էր գրողի կենդանության օրոք: «Ծնվել եմ 1899 թ. Գորիս, ծնողներս ունեցել են եւ՛ հող, եւ՛ հարստություն, բայց ես չեմ տեսել ո՛չ այդ հողը եւ ո՛չ հարստությունը: Ես հիշում եմ մի զարհուրելի չքավորություն, «մի տուն լիքը մանուկներ» եւ այդ՝ գավառական քաղաքում, որտեղ հասարակական դիրքը որոշում էին կուպեցի արշինը եւ չինովնիկի չինը...»: Այսպես է գրել Բակունցը 1932 թ. հունիսի 5-ով թվագրված իր կենսագրականում (տեքստը տրվում է ըստ պահպանված ձեռագրի, առանց միջամտության):

Բայց Բակունցը սոսկ արձանագրող կդառնար, եթե ավելին չտեսներ, ինչ սովորական աչքն էր տեսնում, այսինքն՝ ականջալուր չլիներ Չարենցի 1927-ի «սիհինին». «Մթնածորում /Մութն է ծորում /Ծմակից.- Նա չի՞ արդյոք /Տալիս մորմոք /Քո երգին:- /Այնտեղ դեռ կան /Մռայլ խուլեր ու հերկեր,- /Բայց այնտեղից որ դուրս եկար- /Պայծառ երգեր դու կերգես»: Մեծն Չարենցը հավատում էր Բակունցի ուժին: Եվ չէր սխալվում:

Ինչպես ասում է բանաստեղծ Քաջիկ Միքայելյանը. «...արձակագրի ստեղծագործական ակսը գերազանցապես կայացել է լիարժեք ու կատարյալ, գեղարվեստական իրականությունը ռեալ իրականության, իրական դեմքերի ու դեպքերի պատրանք առաջացնող երեւույթով»: Քաջիկ Միքայելյանը նշում է, որ իրական դեպքեր ու անձնավորություններ են ներկայացված նաեւ «Մթնաձոր» եւ «Բրուտի տղան» պատմվածքներում, սակայն դա բնավ չի խանգարել, որ Բակունցը հիանալի գրական գործեր՝ նորավեպեր ստեղծեր:

- Կենսական փաստերի, իրական անունների, պատմությունների օգտագործման նախասիրության մեջ տեսնել Բակունցի արվեստի հիմնական առանձնահատկությունը՝ կնշանակի չըմբռնել կամ չտեսնել գաղափարական, գեղարվեստական այն յուրահատկությունները, որ արձակագրին մղեցին դեպի հայ գրականության բարձունքները՝ ապահովելով ժամանակի ամենաբարձր չափանիշներով գեղարվեստական նվաճումների հետ նրա ստեղծագործությունների համընթացությունը,- ասում է Քաջիկ Միքայելյանը:

Իսկապես նվիրյալ աշխատանքի շնորհիվ Քաջիկ Միքայելյանին հաջողվել է հավաքել մոտ 6 հազար ցուցանմուշ՝ գրքեր, հոդվածներ, ձեռագրեր, գրողի անձնական ու կենցաղային իրերը, որոնցից 400-ը մշտապես ցուցադրվում են: Բակունցի մասին ամենափոքրիկ ակնարկությունն անգամ կա այստեղ՝ տուն-թանգարանում: Բակունցի ծննդյան 100-ամյակի կապակցությամբ հրատարակվել են «Ակսել Բակունցին՝ ի խորոց սրտի» գրողին նվիրված բանաստեղծությունների, ներբողների, ձոների, ասույթների գիրքը եւ «Ալպիական մանուշակը»՝ Քաջիկ Միքայելյանի մեկնաբանություններով:

«Կաքավաբերդի գլխին տարին բոլոր ամպ է նստում...», այսպես է սկսում Ակսել Բակունցն իր «Ալպիական մանուշակ» պատմվածքը: Այս մի վերջին այցի ժամանակ, թեկուզ երկվայրկյան, կրկին վայելեցինք Ակսել Բակունցի անխաթար աշխարհը՝ շնորհիվ Բակունցի նվիրյալների, տուն-թանգարանի տնօրեն Քաջիկ Միքայելյանի եւ բակունցյան անաղարտությունը պահած Մարատ Հարությունյանի: Ու կրկին համոզվեցինք, որ առէջքների մեջ ինկած, բուրմունքից արբեցած բզզին աշխարհն, իրոք, հոտավետ բուրաստան է թվում, ալպիական մանուշակ: Զգացինք, որ աստվածային աշխարհն այստեղ չի ավերվել:

ՄԵԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Մարզական

Տիգրան Պետրոսյանի անվան շախմատիստի կենտրոնական տանն ավարտված շախմատի տղամարդկանց ՀՀ առաջնությունը դրամատիկ ելք ունեցավ: Ավարտական տուրից առաջ մրցաշարային աղյուսակում բավական հետաքրքիր իրավիճակ էր ստեղծվել: 6 միավորով առաջատարի դերը ստանձնել էր Արտաշես Մինասյանը, որից կես միավորով հետ էր մնում Լեւոն Արոնյանը, 5-ական միավոր էին վաստակել Աշոտ Անաստասյանն ու Գաբրիել Սարգսյանը: Չեմպիոնի կոչման համար մրցավեճում հատկապես կարեւոր նշանակություն ուներ Սարգսյան-Մինասյան պարտիայի արդյունքը: Հաղթանակը Մինասյանին չեմպիոնի ոսկե մեդալի կարժանացներ: Ոչ-ոքիի դեպքում Մինասյանին չեմպիոնական բարձունքից կարող էր զրկել միայն Լեւոն Արոնյանը, եթե հաղթեր Տիգրան Պետրոսյանին (հավասար միավորների դեպքում առավելություն էր ստանում Արոնյանը, քանի որ նա հաղթել էր Մինասյանին): Սակայն Արտաշես Մինասյանը սեւ խաղաքարերով զիջեց Գաբրիել Սարգսյանին, որը եւս 6 միավոր վաստակեց: Նույնպիսի արդյունքի հասավ Աշոտ Անաստասյանը՝ հաղթելով Արսեն Եղիազարյանին, իսկ Արոնյանն էլ ոչ-ոքի խաղալով Տիգրան Պետրոսյանի հետ, եւս վաստակեց 6 միավոր: Ասրյանը հաղթեց Փաշիկյանին, իսկ Դավիթ Պետրոսյանն ու Տիգրան Նալբանդյանը կարճատեւ պայքարից հետո խաղաղ դաշն կնքեցին: Այսպիսով, միանգամից չորս շախմատիստներ՝ Արոնյանը, Սարգսյանը, Մինասյանն ու Անաստասյանը վաստակեցին 6-ական միավոր: Մրցակարգի համաձայն, չեմպիոնին որոշելու համար նախ հաշվի առնվեցին այս քառյակի միջեւ անցկացված հանդիպումներում յուրաքանչյուրի վաստակած միավորները: Առավելություն ստացան Արոնյանն ու Սարգսյանը, որոնք վաստակել էին 2 միավոր, մինչդեռ մյուս երկուսի հաշվին գրանցվել էր մեկական միավոր: Այնուհետեւ հաշվարկվեց, թե 50 տոկոսից ավելի միավոր վաստակած շախմատիստների հետ հանդիպումներում չեմպիոնի 2 թեկնածուները՝ Արոնյանն ու Սարգսյանը, որքան միավոր են վաստակել: Այս ցուցանիշը կրկին հավասար էր (4-ական): Ամեն ինչ վճռեց 4 միավոր վաստակած Տիգրան Նալբանդյանի հետ կայացած պարտիայի արդյունքը: Արոնյանը վերջինիս հետ ոչ-ոքի էր խաղացել, մինչդեռ Սարգսյանը Նալբանդյանից պարտվել էր: Ահա այսպիսի բարդ հաշվարկներ պահանջվեցին ՀՀ չեմպիոնին ի հայտ բերելու համար: Այսպիսով, Լեւոն Արոնյանը հռչակվեց շախմատի ՀՀ առաջնության հաղթող: 2-րդ մրցանակակիր դարձավ Գաբրիել Սարգսյանը, 3-րդ տեղը զբաղեցրեց Արտաշես Մինասյանը, որն անձնական հանդիպումում հաղթել էր հաջորդ հորիզոնականում գտնվող Աշոտ Անաստասյանին:

Բախտը ժպտաց Լեւոն Արոնյանին

Չեմպիոնը որոշվեց լրացուցիչ գործակիցներով

Լեւոն Արոնյանն առաջին անգամ նվաճեց հանրապետության չեմպիոնի կոչումը, որի առթիվ շնորհավորում ենք տաղանդավոր երիտասարդ շախմատիստին: Նա իրավունք ստացավ նաեւ ՀՀ հավաքականի կազմում մասնակցելու շախմատային օլիմպիադային: Պետք է նշել նաեւ Տիգրան Պետրոսյանի հաջող ելույթը, որը լրացրեց միջազգային վարպետի նորմը: Ինչ-որ չափով Լեւոն Արոնյանի հաջողությունը կարելի է օրինաչափ համարել: Նա առաջնության միակ անպարտելի մասնակիցն էր: Ահա մասնակիցների ամփոփիչ արդյունքները.

1. Լեւոն Արոնյան՝ 6 (+3=6-0)
2. Գաբրիել Սարգսյան՝ 6 (+5=2-2)
3. Արտաշես Մինասյան՝ 6 (+5=2-2)
4. Աշոտ Անաստասյան՝ 6 (+4=4-1)
5. Կարեն Ասրյան՝ 5 (+3=4-2)
6. Տիգրան Պետրոսյան՝ 4,5 (+4=1-4)
7. Արսեն Եղիազարյան՝ 4,5 (+2=5-2)
8. Տիգրան Նալբանդյան՝ 4 (+2=4-3)
9. Դավիթ Պետրոսյան՝ 2 (+0=4-5)
10 Արման Փաշիկյան՝ 1 (+0=2-7)

Վարդան Մինասյանը «Փյունիկի» ռեկորդակիր

«Դինամոյի» հետ ՀՀ առաջնության 13-րդ տուրի հանդիպումը «Փյունիկի» ավագ Վարդան Մինասյանի 180-րդ խաղն էր թիմի կազմում: Այս ցուցանիշով Մինասյանը դարձավ «Փյունիկի» ռեկորդակիր՝ մեկ խաղով գերազանցելով նախկին թիմակից, ներկայումս «Բանանցում» հանդես եկող Վարազդատ Ավետիսյանի արդյունքը: Վարդան Մինասյանը թիմի կազմում է հիմնադրման օրից եւ գրեթե մինչեւ վերջ հավատարիմ է մնացել հարազատ կոլեկտիվին: Վարդանը «Փյունիկի» կազմում դարձել է ՀՀ քառակի չեմպիոն, կրկնակի գավաթակիր, սուպերգավաթակիր: Միայն 1998 թ. երկրորդ շրջանում, երբ թիմը գտնվում էր լուծարման շեմին, Վարդան Մինասյանն իր մի շարք փորձառու խաղընկերների հետ հեռացավ ակումբից՝ հագնելով «Երեւանի» մարզաշապիկը:

1999-2000 թթ. Վարդան Մինասյանը հանդես եկավ Սանկտ Պետերբուրգի «Լոկոմոտիվում», իսկ անցյալ տարի, երբ վերածնվեց «Փյունիկը», կրկին վերադարձավ հարազատ կոլեկտիվ՝ ստանձնելով թիմի ավագի պարտականությունը: Մրցաշրջանի արդյունքներով նա ճանաչվեց Հայաստանի լավագույն ֆուտբոլիստ: 28-ամյա Մինասյանը հուսով է գործում խաղադաշտում, եւ, անշուշտ, դեռ երկար տարիներ հանդես կգա «Փյունիկում»՝ պատկառելի թվի հասցնելով իր ռեկորդային ցուցանիշը:

Ընթերցողներին ենք ներկայացնում առաջնության մասնակից թիմերի ռեկորդակիրների ցուցանիշներն ըստ անցկացրած խաղերի քանակի:

Հովհաննես Թահմազյան	«Շիրակ»	243
Նորայր Հոխոյան	«Սպարտակ»	195
Վարդան Մինասյան	«Փյունիկ»	180
Սասուն Սարգսյան	«Արցախ»	168
Կարեն Բարսեղյան	«Արարատ»	163
Ալբերտ Աֆյան	«Կոտայք»	124
Վահան Արզումանյան	«Բանանց»	98
Նվեր Խաչատրյան	«Զվարթնոց»	85
Արմեն Փիրումյան	«Լոռի»	80
Ավետիք Սարգսյան	«Լեռնագործ»	62
Վիրաբ Մեյթիխանյան	«Դինամո»	56
Արտյոմ Ադամյան	«Դինամո»	56
Արմեն Պետիկյան	«Միկա»	54

Դավիթ Նալբանդյանն Արգենտինայի հավաքականում

Սեպտեմբերի 20-22-ին Մոսկվայում կանցկացվի թենիսի Դեւիսի գավաթի կիսաեզրափակիչ հանդիպումը Ռուսաստանի եւ Արգենտինայի հավաքականների միջեւ: Արգենտինացիների կազմում Մոսկվա է ժամանել նաեւ Դավիթ Նալբանդյանը: Բացի նրանից, եզրափակիչի ուղեգրի համար կպայքարեն Գաստոն Գաուդիոն, Խուան Իգնասիո Չելան, Ալեխանդրո Գատիկերը եւ Լյուկաս Առնոլդը: Վերջինս Դավիթ Նալբանդյանի հետ հանդես կգա զուգախաղում: Եթե արգենտինացիները ռուսների հետ խաղին մասնակցում են իրենց ուժեղագույն կազմով, ապա ամերիկացիները ֆրանսիացիների հետ կիսաեզրափակիչ մրցախաղում հանդես կգան առանց առաջատարների: Փիթ Սամփրասն ու Անդրե Աղասին, որոնք վերջերս ԱՄՆ-ի բաց առաջնությունում հանդիպել էին եզրափակիչում, հրաժարվել են հավաքականում խաղալուց՝ պատճառաբանելով հոգնածությունը:

Արման Քարամյանը լավագույն տասնյակում

Անցած առաջնության լավագույն ռմբարկու Արման Քարամյանն ընթացիկ մրցաշրջանում էլ աչքի է ընկնում արդյունավետ խաղով եւ կասկած չկա, որ նա այս տարի էլ կարժանանա լավագույն ռմբարկուի համար սահմանված մրցանակին: Սակայն եթե նախորդ տարի Արմանը խփել էր 21 գնդակ, ապա այժմ բոլոր նախադրյալները կան գերազանցելու այդ ցուցանիշը: Արմանն ինքն էլ ձգտում է դրան: Անցկացրած 11 հանդիպումներում Արմանն արդեն 16 անգամ գրավել է մրցակիցների դարպասները: «Դինամոյի» հետ խաղում դառնալով «հեթ-տրիկի» հեղինակ, Արման Քարամյանը ՀՀ առաջնություններում խփած գոլերի քանակը հասցրեց 80-ի եւ մտավ ռմբարկուների լավագույն տասնյակ: Ահա այն.

1.	Արսեն Ավետիսյան	150
2.	Արթուր Պետրոսյան	125
3.	Տիգրան Եսայան	112
4.	Գեղամ Հովհաննիսյան	111
5.	Վահե Յաղմուրյան	104
6.	Շիրակ Սառիկյան	96
7.	Սամվել Նիկոլյան	86
8.	Մկրտիչ Հովհաննիսյան	84
9.	Վարազդատ Ավետիսյան	81
10.	Արման Քարամյան	80

ԹԵՆԻՍ

«Նախագահի գավաթը» Եվգենի Կաֆելնիկովին

Տաշքենդում ավարտվեց թենիսի «Նախագահի գավաթի» խաղարկությունը, որի հաղթող ճանաչվեց Եվգենի Կաֆելնիկովը: Եզրափակիչում ռուս թենիսիստը պարտության մատնեց բելառուս Վլադիմիր Վոլչկովին (7-6, 7-5): Այդ հաղթանակի շնորհիվ Կաֆելնիկովը դասակարգման ցուցակում 30-րդ տեղից տեղափոխվեց 25-րդ հորիզոնական: Իսկ ցուցակը 690 միավորով գլխավորում է ավստրալացի Լլեյթոն Հյուիթը: 2-րդ տեղը զբաղեցնում է Անդրե Աղասին (554 միավոր): Լավագույն եռյակը եզրափակում է Մարատ Սաֆինը (438 միավոր): Արգենտինահայ Դավիթ Նալբանդյանը 284 միավորով 17-րդ տեղում է:

Մրցանակները Կուեռտենին ու Միսկինային

Կոստա դու Սոիպե քաղաքում վերջնագիծը հատեց թենիսի Բրազիլիայի բաց առաջնությունը, որի մրցանակային ընդհանուր հիմնադրամը 1,2 մլն դոլար էր: Տղամարդկանց մրցաշարում հաջողությունն ուղեկցեց բրազիլացի Գուստավո Կուեռտենին, որը չափազանց համառ ու անզիջում մրցապայքարում պարտության մատնեց արգենտինացի Գիլյերմո Կորիային (6-7, 7-5, 7-6): Դա ընթացիկ մրցաշրջանում Կուեռտենի շահած առաջին մրցաշարն էր: Կանանց մրցապայքարում հաղթող դարձավ ռուսաստանցի Անաստասիա Միսկինան՝ վճռական խաղում պարտության մատնելով հույն թենիսիստուհի Էլենա Դանիլիդուին (6-3, 0-6, 6-2): Մարզական իր կենսագրությունում դա Միսկինայի շահած 2-րդ մրցաշարն էր: Ռուս թենիսիստուհին դասակարգման ցուցակում 15-րդ տեղից տեղափոխվեց 12-րդ հորիզոնական: Նախկինի պես ցուցակը գլխավորում են Ուիլյամս քույրերը: Առջեւում Սերենան է (5544 միավոր), Վինուսի հաշվին գրանցված է 4843 միավոր:

Բարիկելլոն ամրապնդվեց 2-րդ տեղում

«Ֆերարիի» ավտոարշավորդ Ռուբենս Բարիկելլոյի հաղթանակով ավարտվեց «Ֆորմուլա-1» դասի ավտոմրցավազքի Իտալիայի «Մեծ մրցանակի» խաղարկությունը, որն անցկացվեց Միլանի շրջակայքում գտնվող «Մոնցա» ավտոմրցուղում: 2-րդ տեղը գրավեց Բարիկելլոյի թիմակից, «Ֆորմուլա-1» դասի ավտոմրցավազքի աշխարհի հնգակի չեմպիոն Միխայիլ Շումախերը, որն այս մրցաշրջանում վաղուց ի վեր իր համար ապահովել է ընդհանուր հաղթանակը: Իսկ ահա, Բարիկելլոյի հաղթանակը հնարավորություն ընձեռեց նրան ընդհանուր հաշվարկում ամրապնդվել 2-րդ տեղում: Բարիկելլոյի հիմնական մրցակիցները՝ «Ուիլյամսի» ավտոարշավորդներ Ռալֆ Շումախերն ու Խուան Պաբլո Մոնտոյան չկարողացան ավարտել ավտոմրցավազքը տեխնիկական անսարքությունների հետեւանքով:

Սկսվել է նախնական փուլը

Չինաստանում մեկնարկել է բասկետբոլի կանանց աշխարհի 14-րդ առաջնությունը: Նախնական փուլում 16 թիմերը բաժանվել են չորս խմբի: «A» խմբում ընդգրկված են Ավստրալիայի, Ճապոնիայի, Արգենտինայի եւ Իսպանիայի հավաքականները: «B» խմբում մրցավեճի են բռնվել Բրազիլիայի, Հարավսլավիայի, Սենեգալի, Չինաստանի, «C» խմբում՝ Ռուսաստանի, ԱՄՆ-ի, Լիտվայի, Թայվանի բասկետբոլիստուհիները: «D» խմբում առաջնության պարգեւների համար պայքարում են Ֆրանսիայի, Կորեայի, Թունիսի եւ Կուբայի հավաքականները: Անկասկած, հաղթողի հիմնական թեկնածուն ԱՄՆ-ի հավաքականն է: Մրցումների առաջին օրն ամերիկուհիները 40 միավորի առավելությամբ հաղթեցին ռուսներին (92-52), իսկ հաջորդ օրը մեծ առավելությամբ պարտության մատնեցին նաեւ Թայվանի հավաքականին (80-39): «C» խմբում ԱՄՆ-ի հավաքականը 2 հաղթանակով գլխավորում է աղյուսակը: Մեկական հաղթանակ են տոնել ռուսները (Լիտվայի նկատմամբ՝ 97-61) եւ լիտվացիները (Թայվանին՝ 92-80): «A» խմբում առաջատարն Ավստրալիայի հավաքականն է, որը հաղթել է իսպանուհիներին (77-58) եւ արգենտինուհիներին (85-53): Մյուս խաղերի արդյունքներն են. Ճապոնիա-Արգենտինա՝ 65-74, Իսպանիա-Ճապոնիա՝ 100-63: «B» խմբում հաջող են մեկնարկել չին բասկետբոլիստուհիները, որոնք հաղթել են Բրազիլիայի (85-73) եւ Հարավսլավիայի (72-65) հավաքականներին: Իրենց հերթին բրազիլացիները 93-52 հաշվով պարտության են մատնել Սենեգալի ընտրանուն: Վերջինս զիջել է նաեւ Հարավսլավիայի հավաքականին (66-94):

«D» խմբում երկիշխանություն է: Հարավային Կորեայի եւ Ֆրանսիայի հավաքականները 2-ական հաղթանակ են տոնել Թունիսի եւ Կուբայի բասկետբոլիստուհիների նկատմամբ:

Ուժեղագույնն իտալուհիներն են

Իտալիայի հավաքականի վոլեյբոլիստուհիները նվաճեցին աշխարհի չեմպիոնի կոչումը՝ եզրափակիչ խաղում 5 խաղափուլում պարտության մատնելով ԱՄՆ-ի ընտրանուն (18-25, 25-18, 25-16, 22-25, 15-11): Բրոնզե մրցանակակիր դարձավ Ռուսաստանի հավաքականը, որը 3-1 հաշվով հաղթեց չին վոլեյբոլիստուհիներին:

Նիգերիան պատրաստվում է հայտ ներկայացնել

Նիգերիան պատրաստվում է 2012 թ. ամառային օլիմպիական խաղերի անցկացման համար հայտ ներկայացնել: Այս մասին հայտարարել է երկրի սպորտի նախարար Ստեֆան Ակիգան: Նախատեսվում է, որ օլիմպիական խաղերի մայրաքաղաք կդառնա երկրի գլխավոր քաղաքը՝ Աբուջան: Ըստ Ակիգայի, եթե Նիգերիան ստանա խաղերի կազմակերպման իրավունքը, ապա նիգերական սպորտի պատմությունում նոր էջ կգրվի: Նիգերիան կդառնա աֆրիկյան մայրցամաքի առաջին երկիրը, որում կանցկացվեն օլիմպիական խաղեր: Մինչ օրս այդ երկրում կազմակերպվել են խոշորագույն երկու մրցաշարեր: 1973 թ. անցկացվել են համաաֆրիկյան խաղերը, իսկ 1999 թ.՝ ֆուտբոլի աշխարհի պատանեկան առաջնության եզրափակիչ փուլի հանդիպումները:

Այժմ Աբուջայում ընթացքի մեջ են համաաֆրիկյան խաղերի նախապատրաստական աշխատանքները: Խոշորագույն այդ մրցումները տեղի կունենան 2003 թ. հոկտեմբերի 4-18-ը: Հատուկ այդ միջոցառման համար Աբուջայում կառուցվում է գերժամանակակից մարզադաշտ՝ նախատեսված 60 հազար հանդիսականի համար: Սպորտի նախարարն առայժմ դժգոհ է շինարարության տեմպերից: Խաղերի մեկնարկին մեկ տարի է մնացել, սակայն պատրաստ չեն մարզադաշտն ու օլիմպիական ավանը:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՏԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Ուշադրություն

Առողջ ապրելակերպի հարգելի ջատագովներ եւ հետեւորդներ, ցավոք սրտի արտադրության, առեւտրի եւ սպասարկման համակարգերը գրեթե չեն բավարարում մեր իրական պահանջմունքները:

Խնդիրը լուծում է պահանջում, իսկ դրա համար յուրաքանչյուրիս մտքի եւ հնարավորությունների համախմբման անհրաժեշտություն կա:

Ուստի մի հապաղեք, զանգահարեք 52-57-46 հեռախոսահամարով եւ գրանցվեք:

Հավաքը կկազմակերպվի հնարավորինս կարճ ժամկետում:

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՂ ԽՈՒՄԲ

☎ 529353 անվճար ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- **Վաճառվում է** գերազանց որակի PETROF դաշնամուր: Հեռ. 538975 (մինչեւ ժ. 18:00), 228111 (18:00-ից հետո):
- **Վաճառվում է** Արինջում երկհարկանի սեփական տուն (ավտոտնակ, նկուղ), վերանորոգված: Գինը 6000 ԱՄՆ դոլար: Հեռ. 72-11-00 (մինչեւ 17:00), Գայանե:
- **Վաճառվում է** 2 սենյականոց (3-րդ հարկ, քարե շենք) բնակարան: Հասցեն՝ Թումանյանի 37 շենք, բն. 41: Գինը 13.000 դոլար: Հեռ. 25 12 96, Գայանե:
- **Վաճառվում է** 2 սենյականոց բնակարան Պուշկինի փողոցում, վերանորոգված: Հեռ. 538489, Անդրեաս:
- **Վաճառվում է** Ղարսի խորոված պատրաստող սարք: Գինը 50 դոլար: Հեռ. 24 89 89:
- **Վաճառվում է** Երեւան քաղաքի կենտրոնում 80 մ2 կիսանկուղային տարածք: Եռաֆազ հոսանք, ջուրը մշտական: Հարմար է օֆիսի, սաունայի, բարի եւ այլ օբյեկտներ կառուցելու համար: Հեռ. 529-353, բջջ. (09)429353:
- **Տրվում է վարձով** 2 սենյականոց բնակարան գրասենյակի համար: Հասցեն՝ Պուշկինի 72, առաջին հարկ, վերանորոգված: Գինը ամսական 150 դոլար: Հեռ. 522556:
- **Վաճառվում է** գերմանական 4/4 ջութակ՝ աղեղով եւ ֆուտլյարով: Հեռ. 625034, Գինը՝ 200 դոլար:
- **Վաճառվում է** կահույք՝ գրասեղան, գրքերի պահարան եւ 1 բազկաթոռ (արաբական), «Վերիտաս» կարի մեքենա, օգտագործված հեռուստացույց՝ պահեստամասերի համար: Հեռ. 535746:
- **Վաճառվում է** 12 հատոր «Համաշխարհային ճարտարապետության պատմություն» (ռուսերեն): Հեռ. 535746:
- **Փոխանակում եմ** 2 սենյականոց բնակարան Վանաձոր քաղաքում Երեւան քաղաքի բնակարանի հետ: Հեռ. 466359, 04455687 (երեկոյան):
- **Վաճառվում է** PANASONIC KX-F100 ֆաքս (բազմաֆունկցիոնալ): Գինը 350 դոլար: Հեռ. 24 89 89:

ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ ЮНИБАНК

Դրամական փոխանցումներ Ռուսաստան-Հայաստան Հայաստան-Ռուսաստան ինչպես նաեւ ԱՊՀ այլ երկրներ

«Յունիստրիմը» ֆիզիկական անձանց դրամական արագ փոխանցումների համակարգ է առանց բանկային հաշվի բացման

ՀՈՒՍԱԼԻ ԱՐԱԳ ԷԺԱՆ

Մեկ ժամվա ընթացքում Ձեր հարազատներն ու մերձավորները կարող են ստանալ փոխանցումը Երեւան՝ փոխանցման գումարի 1 %-ը

Հայաստանի մյուս քաղաքներ եւ Լեռնային Ղարաբաղ. նախկին ~~[illegible]~~ %-ի փոխարեն «Յունիբանկն» առաջարկում է փոխանցման գումարի 1%-ը

«Յունիբանկն» իր հաճախորդներին նորագույն բանկային տեխնոլոգիաների տրամադրման նախաձեռնողն է

Ապահով եւ անվտանգ

Բոլոր պահատեղերը, որոնց պարունակությունը հանդիսանում է միայն հաճախորդի գաղտնիքը, գտնվում են անվտանգության միջոցներով հագեցած հատուկ կառուցված չհրկիզվող տարածքում:

Գաղտնիությունը

«Յունիբանկը» երաշխավորում է Ձեր գործարքների գաղտնիությունը, իսկ մեկուսացված առանձնասենյակը Ձեզ հնարավորություն կտա արկղից օգտվել բացարձակ գաղտնի պայմաններում: Յուրաքանչյուր պահատեղ կարող է բացվել միայն արկղի տիրոջ անձնական բանալիով կամ նրա կողմից պատշաճ կերպով լիազորված ներկայացուցչի կողմից:

Անհատական պահատեղերի չափերը

Հաճախորդների սպասարկումն առավել հարմարավետ դարձնելու համար առաջարկում ենք երեք տարբեր չափերի պահառության արկղեր:

(բարձրություն x լայնություն x խորություն) մմ

Չափերը	Սակագներ (ԱՄՆ դոլար)				
	7 օր	14 օր	30 օր	180 օր	365 օր
փոքր 100x220x480	9	12	18	35	45
միջին 200x220x480	12	18	23	45	60
մեծ 200x450x480	18	23	35	60	70

Այսօր **Հայաստանում** լինելով հնարավորություն ունենք **Ռուսաստանի** ֆինանսական շուկաներում գործարքներ կնքել ЮТРЕЙД համակարգի միջոցով

Տեղեկությունների համար զանգահարել՝
Մոսկվա 785 05 80, 787 11 73, 797 58 03:
Մեր հասցեն՝ Երեւան, Ամիրյան 12
Հեռ.՝ 53 98 70, 53 98 71, ֆաքս՝ 53 30 52
«Յունիբանկ»- իրական ներդրումներ

UTRADERU

www.utrade.ru

«Յունիբանկ»- ռեալ ներդրումներ

For Your Internal News of Armenia Log on to

www.azg.am

In English, Russian, Armenian and Turkish

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

1991 թ. արտադրության սպորտ. OPEL KALIBRA ավտոմեքենա, վազքը 180.000, գույնը կարմիր, SONY մագնիտոֆոն, էլեկտրական ապակիներ, անվտանգության համակարգ, ABC արգելակներ (բորտ կոմպյուտեր) եւ ավտոմատացված համակարգ:

Մաքսազերծված է:

Հեռ. 09423833

19 սեպտեմբեր 2002

Դաշնամուրային երաժշտության երեկո

Եվգենի Միխայլով (Ռուսաստան)

Ծրագիր

Ռախմանինով՝ *Վարիացիաներ Շոպենի թեմայով, ստեղծ. 22*

Սկրյաբին՝ *7 պրելյուդ ստեղծ. 11-ից, Պրելյուդ, ստեղծ. 16, թիվ 3, «Թերթիկ ալբոմից», ստեղծ. 45, թիվ 1, էտյուդ, ստեղծ. 8, թիվ 12*

Բեթհովեն-Լիստ՝ *«Հեռավոր սիրուհուն»*

Վագներ-Լիստ՝ «Ճախարակի երգը» «Թռչող հոլանդացի» օպերայից

Գրիգ-Գինզբուրգ՝ «Պեր Գյունտ» («Առավոտ», «Օզեի մահը», «Անհայտի պարը», «Լեռնային արքայի քարանձավում»):

ԿԻՆՈՅԻ ՏԱՆ ՄԵԾ ԴԱՀԼԻՃ

FULBRIGHT AMERICAN STUDIES INSTITUTE ON US NATIONAL SECURITY

The Bureau of Educational and Cultural Exchanges of the U.S. Department of State and the United States Embassy to Armenia are pleased to announce the Fulbright American Studies Institute on "U.S. National Security: American Foreign Policy Formulation in an Era of Globalization," January 4 - February 2, 2003. The program is designed as a rigorous four-week academic seminar to provide a deeper understanding of the foundations and formulations of U.S. foreign policy, with specific reference to American views on what constitutes basic U.S. national security and defense requirements and how those views have evolved in the post-cold war era.

Applicants should be experienced foreign university faculty and professionals from institutions of higher education, including national military academies. Officials from the Ministries of Defense and Foreign Ministry may also apply. Good knowledge of English is required. Application forms are available at the U.S. Embassy.

APPLICATIONS SHOULD BE RETURNED TO THE US EMBASSY TO ARMENIA NO LATER THAN SEPTEMBER 24, 2002.

A short description of the program is posted on the Embassy notice board. For detailed information about the program, please contact Ms. Hasmik Mikayelyan at the Public Affairs Section of the U.S. Embassy to Armenia.
E-mail: amerstudies@yahoo.com
Address: Baghramian Street 18, Yerevan

"ԱՄՆ-Ի ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ" ՖՈՒԼԲՐԱՅԹ ԱՄԵՐԻԿԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

ԱՄՆ պետքարտուղարության կրթական եւ մշակութային փոխանակումների վարչությունը ԱՄՆ դեսպանության հետ համատեղ հայտարարում են Ֆուլբրայթ ամերիկագիտության դասընթացների «ԱՄՆ-ի ազգային անվտանգություն. ամերիկյան արտաքին քաղաքականության ձեւավորումը գլոբալիզացիայի դարաշրջանում» ծրագիրը (հունվար 4 - փետրվար 2, 2003 թ.): Այս ծրագիրը բաղկացած է չորսշաբաթյա գիտական սեմինարներից, որոնց նպատակն է ավելի մանրամասն ներկայացնել ԱՄՆ-ի արտաքին քաղաքականության հիմունքները՝ հիմնական շեշտը դնելով ԱՄՆ-ի ազգային անվտանգության եւ պաշտպանության խնդիրների ամերիկյան տեսակետների եւ եսառըպատերազմյան շրջանում դրանց զարգացման վրա:

Դիմորդները պետք է լինեն դասախոսական կազմի փորձառու անդամներ եւ մասնագետներ համալսարաններից եւ ազգային ռազմական ակադեմիաներից: Ծրագրին կարող են նաեւ դիմել Պաշտպանության եւ Արտաքին գործերի նախարարություններում աշխատող պաշտոնյաներ: Անգլերեն լեզվի լավ իմացությունը պարտադիր է: Դիմումի ձեւը կարելի է ձեռք բերել ԱՄՆ դեսպանությունից:

Դիմումները պետք է ներկայացնել ԱՄՆ դեսպանություն: Դիմումների ընդունման վերջնաժամկետը 2002 թ. սեպտեմբերի 24-ն է:

Ծրագրի համառոտ նկարագրությունը փակցված է ԱՄՆ դեսպանության ցուցատախտակին: Մանրամասն տեղեկությունների համար խնդրում ենք դիմել ԱՄՆ դեսպանության հասարակայնության հետ կապերի բաժնի աշխատակից Հասմիկ Միքայելյանին էլ-փոստով <amerstudies@yahoo.com>. Հասցեն՝ ԱՄՆ դեսպանություն Հայաստանում, Բաղրամյան 18, Երեւան

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բաղրամյան 70ա Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 16. 09. 2002 Գինը՝ 100 դրամ